

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bul. Reg. Ferdinand 4. Telefon: 151. — Sürgőnycim: Közlöny, Arad. — Az Aradi Nyomda vállalat tulajdona. Kiadása és retációja nyoma. Megjelenik naponta reggel

ARADI KÖZLÖNY

Elfizetési árak: évente 840, félvve 420, negyed-évre 210, havonta 70 Lef. Külföldre havonta 50 Lefet több. —: Egyes szám 3 Lef. Vasárnap 5 Lef. —: Bucu- restiben 50 bani felár. —: Hirdetések tarifa szerint. :3

49-ik évfolyam, 208. szám

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

* Szorda, 1934. szeptember 19

Egy szobor épül...

Chateaubriand szobrának leleplezésére készülődnek a kiesfekvésű Riccioneban, Mussolini kedvenc nyaraló- és titkos politikai paktumalkotó-helyén. A tragikus sorsu Dollfuss kancellár volt ennek a kedélyes nyaralóhelynek utolsó vendége és özvegye még napokig ott élt, abban a villában, amit a Duce a maga nyaralója mellett ajándékozott, kizárólag szimpátiából, az egykori osztrák kancellár családjának.

Azóta nagyot változott a politikai barátkozások és szimpátiák zefirje. Egészen más nyelvből kezdenek fujdogálni a szelek és ami pár héttel ezelőtt még elképzelhetetlen óhajként élt egyes diplomaták lelkében, így Barthou és Benes római utjának reális lehetősége, ezt az óhaját egyre jobban a valóságok és megvalósulások felé sodorják az események, amelyek a szovjet ünnepélyes népszövetségi felvételét követik. Szegény Briand talán csak álmodozni mert arról egykor Locarno pálmafasorai alatt, aminek alapjait talán éppen holnap vagy holnapután ágyazzák be a földbe Riccioneban; mert az viszont ma már kétségtelennek látszik, hogy éppen az egykori briandi álom épületét építik arra a pár masszivan faragott termésköre, amely ott fog állni pár napon belül a riccionei főnyenyen, szemben Mussolini nyaralójával, hogy Chateaubriandnak, ennek a kitűnő francia államférfiúnak és még nagyobb gondolkodónak hirdesse Giasz földön a tiszteletteljes emlékezetét.

Briandtól Chateaubriandig fordított időrendben vezetne a történelem filmje, ha megkísérelnők lepergetni, hiszen csaknem másfél évszázaddal előzte meg az utóbbi az előbbi politikust. Mindketten azonban nagy romantikusai a maguk politikai világának: egy-egy Victor Hugoí annak a mesterségnek, amelynek alapelemeit viszont Macchiavellitől kellett elsajátítaniok. Briand úgy halt meg, mint aki homokra építette békeműveinek fellegvárát; egyformán elvesztethette hitét egy a saját munkájában, mint honfitársainak elismerésében. Nagy bukása a köztársaság elnöki széke előtt politikai hitének összeroppanását is jelentette s Briand visszavonult. Vajjon azt jelentené most a sors ironikus játéka Riccioneban, hogy ami az élő Briandnak nem sikerült, a rég-halott Chateaubriand szobrának sikerülni fog..? Mert kétségtelen, hogy az olasz politikai és tudományos körök csakis jóelőre meg gondolt szándék alapján állítanak szobrot az olasz nyaralóhelyen az egykori francia diplomata-miniszternek a Duce nyaralójánál. Térben a Mussolini-nyaraló, időben Barthou októberre tervezett római vizitje előtt. A hangulat-keltés nagy pszichiátereit előbb lelkileg és külsőségeiben kívánják megfionni a két nemzet, a francia és az olasz szimpátiának rózsaláncát, hogy aztán ebben a lugasban kezdhesse meg Barthou a maga csevegéseit a kereskedelmi és politikai szerződésekről Mussolinivel, amelyek egy új nagy-antanttal kívánják megajándékozni Európát, a Dunamedencével együtt. Egy olyan új nagy-antant-tal, amely az olasz-francia együttműködés pillérén állva most már hatalmi szóval vethet véget a háborus pszichózisnak mindenfelé és reálpolitikai diktandóval kényszerítheti rá a közép-európai államokat arra, amire jószántukból másfél évtizeden át se fanyalodtak: hogy kölcsönösen és gyorsan leszereljék egymás elleni elfogultságukat és elzárkózásukat.

Mindennek kezdete, persze, még hetek, esetleg hónapok kérdése, de mindenesetre közeli lehetőség. És míg Amerikában a „tegyér-

A szovjet beiktatása és Litvinov beszéde a Népszövetség mai ülésén

A Habsburg-probléma Ausztria és a Népszövetség megvilágításában — Lord Snowden az új háboru lehetőségeiről — Bethlen István gróf nyilatkozik a keleteurópai egyezményről

A francia kormány retorziós intézkedései Lengyelországgal szemben

Genf-ből jelentik: A mai délelőttöt a Népszövetség bizottságainak ülései foglalták le. A politikai bizottság a nemzetközi szellemi együttműködés kérdését tárgyalta, aminek vitájában felszólt Vacarescu Helén román, Motta svájci és Eckhardt Tibor magyar megbízott.

Délután hat órára hívták össze a Népszövetség közgyűlését. Eredetileg négy órára akarták összehívni ezt a nagy érdeklődéssel várt gyűlést, de Litvinov kérte a titkársá-

got, hogy a gyűlés kezdetét hat órára halasszák, mert még nem készült el nagy beszéddel. Litvinov idejét Motta svájci delegátus tegnapi beszédének tanulmányozása foglalta el, amelyre méltó választ akart adni.

Az orosz bizottság ma megérkezett Genfbe

és nem szállodában vett ki lakást, hanem egy magánházat bérelt. A bizottságnak negyven tagja van, akik között helyet foglalnak a helsingforszi és a párisi szovjet követek is.

Negyvenkilenc állam közül harminckilenc a szovjet mellett szavazott

Világszerte hatalmas érdeklődéssel várták politikai és diplomáciai körökben a Népszövetség tanácsának mai történelmi jelentőségű ülését, amelyen Szovjetország delegátusainak először kellett megjelenniök a Népszövetség tagjaiként, annak tanácskozásain. Már a kora délutáni órákban hatalmas, főként idegenekből álló tömeg vette körül a Népszövetség palotáját és várta a szovjet-delegátusokat. A rendőrség nagyarányú előkészületeket tett, hogy megakadályozza idegeneknek a palotába való özönlését. A karzatok a zsufolásig megteltek érdeklődőkkel. Amikor Motta svájci szövetségi elnök a palota elé érkezett, hatalmas éljenzéssel fogadta a tömeg.

Délután hat órákor nyitotta meg a tanácsulást Sandler svéd külügyminiszter, a tanács elnöke. A szavazás hét órákor ért véget és

49 állam közül 39 igennel szavazott a szovjetnek a Népszövetségbe való felvétele kérdésében,

míg ellene csak három állam adta le szavazatát. Hét állam kiküldöttje nem szavazott. Ezután az elnök enuniciálta a határozatot, amely szerint a szovjetet felvették a Népszövetségbe; majd az állandó tanácsstagság kérdésében szavaztak. A szavazás befejezte után az igazoló bizottság közölte, hogy Litvinov orosz külügyi népbiztos, Potemkin római szovjet követ és Stein finnországi követ megbízólevelét rendben találta és így mi sem áll annak utjában, hogy részt vegyenek a tanácsülésen.

Litvinov beszéde

Este negyed nyolc órákor hívták meg a szovjet-delegátusokat az ülésbe. Nagy izgalom előzte meg azokat a pillanatokot,

mikor Litvinov és társai az ülésterembe léptek.

A szovjet-delegátusok megjelenésekor Sandler elnök tartotta meg az üdvözlő beszédet, amelyben kijelentette, hogy a mai nap történelmi jelentőségű a Népszövetség életében és a jövő fogja megmutatni, milyen fontos pillanatok zajlottak most le. Üdvözölte Litvinovot

olaj" hirhedi titkait leplezgetik le, a közvélemény előtt tárva fel a hadianyaggyárak üzlet-politikájának milliókkal vesztegető üzleiméit: amíg a francia Schneider-Creuzot-koncern a párisi Rue de Madrid-on alapításának százéves jubileumát készül megünnepelni az egész francia nagytőke, amelynek jórésze a tiszteletreméltó cég zsebében van, addig Riccioneban egy,

és felkérte, mondja el beszédét. Halotti csend közepette kezdte meg beszédét Oroszország külügyi népbiztosa.

Litvinov elsősorban köszönetet mondott mindazon államoknak, amelyek közreműködtek abban, hogy a szovjet a Népszövetség munkájába kapcsolódhatott. Kifejtette, hogy a szovjet új állam, nem földrajzi, hanem politikai értelemben, társadalmi berendezése teljesen különbözik a többi államtól. Ez katonai téren is megnyilvánul és ezért önként felvetődött a kérdés: lehetséges-e ilyen körülmények között a szovjet együttműködése a többi állammal. Felvilágosult politikusok megállapították, hogy — lehetséges. Az orosz külügyi népbiztos ezután a nemzetiségi kérdésre tért rá és kijelentette, hogy sehol sem él annyi nemzetiség, mint éppen a szovjet-államban, amely azonban szabad fejlődést biztosít valamennyi nemzetiségének. Rámutatott arra, hogy a szovjet tevékeny részt vett valamennyi fontos nemzetközi akcióban, amely a háboru kiküszöbölésére és a világbéke biztosítására indult.

— A szovjet mindenkor tiszteletben fogja tartani a nemzetközi szerződéseket — szögezte le Litvinov.

Az orosz külügyi népbiztos bemutatkozó beszéde csalódást keltett: Annyi harc előzte meg Oroszországnak a Népszövetségbe való lépését, hogy az érdeklődők, sőt maguk a

szobor épül, egy egyszerű emlékmű, faragott kőből a park közelében, amely talán a legelső kilométerköje lesz annak a békemunkának, amit Chateaubriandtól Briandig Európa az utolsó másfélszáz év alatt kitermelt. Az első kilométerkö, amelytől új vezérek új utakon indulhatnak tovább a Béke, vagy a Nagy Bizonytalanság felé.

diplomata is — mást vártak Litvinovtól. S csalódottan állapították meg, hogy Litvinov — semmi újat nem mondott. A külügyi népbiztos beszéde után az elnök bezárta az ülést és

ezzel befejeződött a Népszövetség eme történelmi jelentőségű tanácsulása.

A Habsburg-kérdés és a Népszövetség

A Telegraf genfi tudósítás alapján a Habsburgok restaurációjáról írt cikket, Népszövetségi körökben sokat vitatták ezt a kérdést, de az osztrák kormány számtalanszor kijelentette, hogy

a monarchia restaurációját nem tartja időszzerűnek.

A népszövetségi politikusok megnyugodtak az osztrák nyilatkozatban, amely ismételt megállapította, hogy a Habsburgok visszatérésének tervét minduntalan felvetik érdekelte személyek, bár semmiféle esemény nem teszi aktuálissá. Az osztrák kormány a Habsburgok visszatérését nem tekinti a belpolitika problémájának, hanem a külpolitika ügyének és távol áll tőle, hogy az amugy is zavaros külpolitikai helyzetet ezáltal bonyolítsa és a szomszédos államok közötti megbékélést megnehezítse.

Az Echo de Paris genfi tudósítója hosszú cikkben számol be azokról a tárgyalásokról, amelyek a nagyhatalmak megbízottai között folytak Ausztria függetlenségének megővására. A lap szerint Aloisi báró olasz főmegbízott ismertette az erre vonatkozó olasz tervet, mely szerint a három nagyhatalom, Olaszország, Franciaország és Anglia

szerződészerűen kötelezték magukat, hogy megóvják Ausztria függetlenségét

és minden eszközt felhasználnak annak biztosítására. A szerződést nyitva hagynak a többi hatalmak, különösen a szomszédos államok részére is. Az olasz tervet Barthou azonban elfogadta és késznek nyilatkozott arra, hogy csatlakozzék hozzá. Sir lord Simon angol külügyminiszter azonban ellenkezett. Kijelentette, hogy Anglia nem óhajt aktívan beavatkozni európai államok ügyeibe és ilyen célokra biztosítékokkal sem szolgálhat. A kisanant is tudomást szerzett az olasz tervről és bizalmasan Barthou értésére adta, hogy

az olasz befolyás megerősödik a Duna-

medencébe, sőt esetleg döntő fölénybe kerülhet.

A megbeszélések tovább folynak.

Az Echo de Paris úgy tudja, hogy Barthou római látogatása alkalmával ezek a tárgyalások is befejeződnek. Barthou a legújabb hírek szerint október 20-ikán lesz Rómában. Előzőleg Riccioneban részt vesz Chateaubriand szobrának leplezésén, ahol Mussolini is megjelenni. A szoborleplezési ünnepség

az olasz-francia barátság nagyszabású megnyilvánulása lesz.

A lap abból következteti a látogatás időpontját, hogy tudomására jutott, miszerint Mussolini október 18-ikáig másirányu elfoglaltsága miatt nem mehet Riccioneba, így valószínűnek tartja, hogy Chateaubriand szobrát október 18-ikán leplezik le, azután Barthou és Mussolini együtt utaznak Rómába.

A Daily Herald szerint Franciaország a közeljövőben végleg szakít Lengyelországgal. Az angol lap úgy tudja, hogy Lengyelország helyét a francia nép szeretetében most már a szovjet foglalja el. Franciaország és Lengyelország nem újítják meg a nemskára lejárt barátsági szerződést sem, sőt

a francia kormány folytatja a lengyel munkások sorozatos kintaszijását

A retorzió jellegű intézkedések sorába tartozik

Snowden: Európa újabb háboru kitörésétől retteg

Lord Snowden, volt angol kincstári kancellár a Daily Mail mai számában hosszú cikket írt az európai helyzetről. Snowden szerint

Európa újabb háboru kitörésétől retteg és a politikusok lázasan kötik a szövetségeket, hogy fegyveres erővel tartsák fenn a békét. Arra a kérdésre, hogy újabb európai háboru esetén Anglia beavatkozzon-e, Snowden lord nemmel felel.

Jeffies jugoszláv külügyminiszter a Politika genfi tudósítójának nyilatkozatot adott Jugoszlávia álláspontjáról a Szovjetnek a Népszövetségbe történő belépését illetően. Kijelentette, hogy Belgrád politikája Szovjetországgal szemben egyáltalán nem változott meg azáltal, hogy a jugoszláv delegáció a Szovjet belépése mellett foglalt állást.

A Times nyilatkozatot közöl Bethlen István gróftól, aki a kelet-európai egyezmény ügyét fejtegeti.

— A kelet-európai egyezmény — mondotta — csak közvetve érinti Magyarország helyzetét, azáltal, hogy módosítja az általános európai helyzetet, amelynek minden változása természetesen Ma-

az is, hogy Franciaország felmondja a Lengyelországnak adott hét millió fontos kölcsönt és a kereskedelmi szerződést is. Mindezt azért, mert szembe mert szállni Franciaországgal a kisebbségi kérdésben.

Schuschnigg kancellár egyébként kedden délután érkezett meg Genfből az osztrák fővárosba. Az állomáson felesége, Starhemberg herceg, helyettes kancellár és a kormány több minisztere, valamint államtitkára várta. Schuschnigg kijelentette, hogy

a genfi megbeszélések értékes eredménnyel jártak.

A különböző hatalmak képviselőivel folytatott közvetlen eszmecsereknél alkalma volt kifejezésre juttatni azon véleményét, hogy Ausztria ellenzi az önállóság gazdasági politikáját és természeti adottságaival és földrajzi helyzetével fogva is arra törekszik, hogy kétoldali szerződések által gazdasági összeköttetéseket létesítsen.

Ausztria mindenkivel hajlandó tárgyalni — mondotta a kancellár — aki ilyen tárgyalásokat kezdeményez eközben csupán azt az elvet tartja szem előtt, hogy

belügyeibe semmiféle módon se lehessen beavatkozni kívülről.

Beszéde végén Schuschnigg a különböző politikusok külföldi látogatásaira célzott és arra, hogy ezen látogatások alkalmával megoldást nyer az osztrák probléma is.

gyarországot is érinti. Ebből a szempontból a kelet-európai egyezményt,

ha az Németország részvételével jönne létre és nem járna Németország bekezdésével kelet felől, Magyarország is az európai béke megszilárdításához vezető lépésként üdvözlendő.

Az egyezmény főképp jelentékenyen növelné Csehország biztonságát Németországgal és Lengyelországgal szemben, ami viszont erősítené Csehország szabad kezét Magyarországgal szemben, noha Csehország már eddig is erősen kihasználta ezt a szabadkezet a magyar kisebbségek üldözésére, a magyar belügyekbe való beavatkozásra, vagy barátságtalan magatartás tanúsítására a kereskedelmi szerződésekkel szemben. Az egyezmény hatása ennél fogva hasonló lenne Magyarországra a balkáni, vagy a román-orosz egyezmények hatásához. Ezek az egyezmények azáltal, hogy megerősítették Szerbia biztonságát Bulgáriával szemben és Romániát Oroszával szemben, megerősítették mindkét országot Magyarországgal szemben is.

Két asszony

Irtá: BARABÁS ENDRE

A férfi ott térdelt, némán, ígérete alatt valami kábulatnak, de az asszony arca, szép, szőke hajának aranykeretében már hűvös volt és közönyös, mint régi szalónok falán leányarcoképek hideg és tartózkodó szépsége, mellyel úgy néznek le a keretből, mintha szinte már unának, hogy annyit megcsodálják őket.

— Sándor? — szólt most az asszony, — Sándor, álmos vagyok...

A férfi megrezsent. Fölpillantott, elengedte az asszony kezét és fölállt.

— Már elmenjek, Mária?

— Itt akar maradni, Sándor? Vagy úgy találja, hogy még nagyon korai az idő?

Megvonogatta a vállát és mentegelődző gesztust tett.

— Kedvesem, egyszer csak el kell bucsuznunk mindennap, nem?

— Igaza van, Mária. A baj talán az, hogy én kicsit túlságosan is szeretem magát...

Csend lett, pár perces hallgatás. A férfi lehajtott fejjel állt ott, az asszony maga elé nézett. Azután elgondolkozva mondta:

— A baj talán az, kedves barátom, hogy mi tulsokat vagyunk, azt hiszem, együtt. Értsen meg, Sándor. Mi olyanok vagyunk, mint két, titkos forradalmár. Fellázadtunk a keretek ellen, amelyek közt élünk, de ez a lázadás nem történhetik, csak titokban. Emlékszik az első, forró napokra? Hát nem forradalom volt az?

Kis szünetet tartott, aztán fölnezt a férfira.

— És most? Maga eljön ide mindennap. Azután hazamegy és másnap estig éli a másik életét. Gondolja, hogy sokáig megy ez? Forradalom, apró, napi részletekben?

Fölkelt és megfogta a férfi kezét:

— Ez a forradalom nem fejlődésképes. barátom...

A férfi kiegyenesedett:

— Akarja, hogy holnap ne jöjjenek?

Ideges nevetés volt a válasz:

— És maga elhiszi, hogy holnap csakugyan nem jönne?

— Mária, — szólt erre ingerülten a férfi, — mit akar tőlem?

Egy lépést tett feléje és mereven a szemébe nézett.

— Mondja meg, hogy mit akar tőlem!

Az asszony is kiegyenesedett és szembe nézett vele:

— Megmondom. Az előbb forradalomról beszéltem. Hát, kedves barátom, én ennek a vívmányait is akarom élvezni!

A szeme tüzből lobogott.

— Maga ért engem!

A férfi meghajolt.

— Érttem, Mária!

— Sándor, én magától választ kérek, mire holnap eljön.

— Holnap eljövök és megadom a választ!

Az asszony leült a karosszékbe.

— Fáradt vagyok Sándor, most egyedül szeretnék maradni. Ugy-e nem haragszik meg, ha nem kísérem ki?

A férfi kifelé indult. Az előszobában, melőtt villanyt gyújtott volna, a sötétben levert valamit véletlenül a fogsárról. Valami ernyőféle nehéz tárgy nagy zajjal zuhant a földre.

Az uccán már határozottan ideges volt, sietve vágott neki a rövid utnak. Mire hazatért és felsietve a lépcsőkön, csendben megforgatta a zárban a lakáskulcsot, érezte, hogy ujjai az idegességtől remegnek.

A hallban, mint minden este, csendben leve-tette a cipőjét, hogy zajt ne csapjon és észrevétlenül lopódkozék a szobájába. Az asszony hálójának az ajtaja nyitva volt, de odabent sötét volt és csend. Alszik — állapította meg magában — és nesztelenül, lassan ment végig a sötétben az első szobán. Ebben a pillanatban belelöközött valamibe. Egy szék volt, megingott és nagy zajjal elvágódott a padlón.

— Szívem — hangzott erre ijedten a háló felől — megütötte magát?

— Nem, semmi baj — felelte bosszusan, aztán meglepetve és megállt.

Odabentről egy szelid és meleg hang folytatta:

— Nem alszom ám, miattam felgyújthatod a villanyt.

A férfi ott állt és egyre nagyobb zavart érzett elhatalmasodni magán.

— Hol voltál? Megint megbeszélésed volt?

Vártalak ám vacsorával, aztán szomorú voltam, hogy nem jössz...

A férfi még mindig bizonytalanul állt pár percig, aztán elindult az asszony szobája felé.

— Pá kedves — hallotta, amint belépett, — nem tudtam ám elaludni ma sem, gondoltam, nyitva hagyom az ajtót, hogy halljam, mikor jössz...

Odalépett az ágy mellé, lehajolt az asszonyhoz és megcsókolta a kezét.

— Szegénykém — mondta halkán az asszony —, nagyon sok dolgot vállalsz magadra...

Megsimogatta a haját,

— Ugy-e, mondd, lesz majd másképp, hogy nem lesz ilyen elfoglalt?

A férfi leereszkedett az ágy mellé, két kezébe fogta az asszony arcát és mélyen, megindultan, hosszan belenezett. Az asszony elmosolyodott és csacsogott tovább:

— Miattam ne légy ám nyugtalan, én eltöltöm az időt. Csak miattad aggodom, hogy mindennap ilyen sokáig el vagy.

Oldalt vetette a fejét és kedveskedve kérdezte:

— Mondd, Sándor, holnap sem jöhetsz haza?

A férfi lehunyta a szemét, összeszorította a fogát, hogy uralkodjon megindultságán. Egy pillanatot várt, azután határozottan mondta:

— De igen. Holnap már itthon leszek veled...

Érezte, hogy az arcán végiggördül két könny-csepp. Lehajította a fejét és a homlokát beletemette az asszony kezébe.

Ott térdelt a fehér ágy előtt. Csend volt, egész ház nyugodott. Az uccán tompa, felbugó zajjal indult el utjára az utolsó villamos.

A román ifjuság vezéreit a magyar fővárosba hívja egy budapesti lap

Ugron Gábor nyilatkozata a kisantant és Magyarország közeledéséről

Párisból jelentik: A Havas-iroda budapesti tudósítója beszélgetést folytatott Ugron Gáborral, aki ama véleményének adott kifejezést, hogy Magyarországnak minden alkalmat meg kell ragadnia arra, hogy szomszédaival a gazdasági kapcsolatokat lépitse.

— Ennek azonban bizonyos feltételei vannak — mondotta — és pedig az, hogy a magyar kisebbségek jogait biztosító kisebbségi szerződéseket tiszteletben kell tartani és a politikai kérdéseket ki kell kapcsolni.

Az olasz-francia viszony javulása megkönnyíti a kisantantnak Magyarországhoz és Ausztriához való közeledését.

Ez a dunai államok számára nagy könnyebbséget jelent, mert áruikat nem kell távoli piacokon elhelyezni, viszont a behozatalukat sem kell távoli országokból eszközölniök. A gazdasági helyzet megszilárdulása a politikai helyzetben is javulást fog hozni.

Itt említjük meg, hogy a budapesti „Nemzeti Ujság” vasárnapi számában felhívta a magyar ifjuságot, hogy keressen érintkezést a román ifjusággal. „A fiatal magyarság” és az öreg cserkészek mozgalmát indították, hogy az új román ifjuság vezetőit hívják meg Budapestre.

A Nemzeti Ujságnak az az álláspontja, hogy a két ifjuságnak keresni kell az érintkezést egymás között, mert csak

a kölcsönös megismerés oszlathatja el az ellentéteket és segítheti a két országot a kívánatos megegyezéshez.

A Nemzeti Ujság felhívására már egy hozzászólás is érkezett. A hozzászóló nem tartja ugyan az időpontot kedvezőnek, de azért helyesnek tartja egy ilyen mozgalom megindítását.

Belgrádból jelentik: A tizenkilencedik nemzetközi interparlamentáris kereskedelmi konferencián a jugoszláv földművelésügyi miniszter, az angol és francia kiküldöttek beszédei után, báró Láng Boldizsár országgyűlési képviselő, magyar kiküldött szólalt fel, aki üdvözölte a jugoszláv királyt és a

jugoszláv népet és sürgette Magyarország és Jugoszlávia között a szoros kereskedelmi kapcsolat kiépítését. Beszéde rendkívül jó hatást tett Belgrádban, valamennyi jugoszláv lap vezető helyen foglalkozik vele, sőt több lap közli báró Láng Boldizsár fényképét is. A lapok kiemelik, hogy a jugoszláv közvélemény nagyon rokonszenvesen fogadta a magyar kiküldött felszólalását.

Vérfürdőt rendezett egy ámokfutó Lugano szállónegyedében

A rendőrség könnyeztető gázbombákkal ostromolta meg rejtékhelyét — Két halottja és két súlyos sebesültje van az örült ember vérengzésének

Zürichből jelentik: Luganóban, a város legszébb negyedében tegnap szörnyű vérfürdőt rendezett egy állásából elbocsátott pincér. A Monca-kávéházban a kora délutáni órákban egy izgatott férfi jelent meg és a tulajdonossal akart beszélni. A botrányosan viselkedő férfi azt kiáltotta,

hogy súlyos igazságtalanság történt velem, mert a kávéház tulajdonosa minden komolyabb ok nélkül elbocsátotta őt szolgálatából. A lármára elősietett a tulajdonos, heves vita támadt közöttük és amikor a pincér erőszakoskodni kezdett, a tulajdonos megragadta karjánál és ki akarta vezetni. Ebben a pillanatban az elcsapott pincér

villámgyorsan revolvert rántott elő és mielőtt megakadályozhatták volna, rálőtt a kávéház feleségére, majd vadul lövöldözni kezdett magakörül

Az asszony vértől borítva rogyott össze, a ká-

Intézkedések a közrend fenntartására

Az illetéktelen kinevezések kérdése.

Bucurestiből jelentik: A miniszterelnökségen ma minisztertanács volt, amelyen Tatarescu miniszterelnök, Antonescu Viktor igazságügyminiszter és Inculet belügyminiszter vettek részt. A tanácskozás alkalmával az ország általános helyzete került szóba. A közrend fenntartása érdekében bizonyos intézkedéseket fogantatosítottak és a hatóságoknak új utasításokat adtak.

A minisztertanácsban Tatarescu miniszterelnök elnökléte mellett először az illetéktelen kinevezések és előléptetések kérdéséről tárgyaltak meg

véhazi vendégek körében nagy pánik támadt és mindenki menekült, amerre tudott.

Egy soffőr a dühöngőre akarta vetni magát, aki azonban több revolverlövessel leterítette őt és kirohant az uccára. Az első járóelőre, aki utjába került többször rálőtt és a szerencsétlen ember a helyszínen meghalt. A pincér ekkor menekülőre fogta a dolgot, egy közeli szálloda felé irányította lépteit és miután bejutott az épületbe, egyenesen a pincébe tartott s ott

valósággal elbarrikádózta magát

és mikor a közben értesített rendőrség kivonult, a dühöngő ember revolverlövessel fogadta a rendőroket. Azok könnyeztető gázbombákkal intéztek rohamot és sikerült a pincébe behatolniok, de az ámokfutót már csak holtan találták. Megállapították, hogy a pincér, Mosman Jenő, öngyilkosságot követett el és a golyó azonnal megölte.

Árulással vádolta meg

az erdélyi szászok és svábok vezetőit a legnagyobb birodalmi német lap

Sibiuból jelentik: Az erdélyi szászok közéletét, melyben minden takargatás ellenére a nemzeti szocialista mozgalom mély szakadást idézett elő, a németországi nemzeti szocialisták hivatalos lapján át érkező újabb támadás tartja izgalomban. A müncheni *Völkischer Beobachter* egy ízben már éles támadást intézett Glondys püspök és Hans Otto Roth ellen, azzal vádolva meg őket, hogy a NEDR néven szervezkedtek, romániai német nemzeti szocialista szervezetek felosztása mögöttük állottak.

Az erdélyi szász nép két vezetőjét valóságosan demuniciálással vádolta.

Így meg a legnagyobb birodalmi német lap, amit Glondys püspök és Hans Otto Roth érthetően remehagyhattak magukon száradni. A támadás nyomán az erdélyi szászok egész sor népgyűlést tartottak, melyeken erélyes határozatokkal biztosították a két vezetőegyeniséget legteljesebb bizalmukról és az ellenük intézett vádaskodásokat megbotránkosással utasították vissza. A támadás által okozott hullámok így valamennyire elsimultnak látszóttak, mikor most a *Völkischer Beobachter* ben újabb éles támadás jelent meg, de ezúttal nemcsak Glondys püspök és Hans Otto Roth ellen, hanem a svábok két vezetője, Muth Gáspár és Blaskovics kanonok ellen is.

A romániai németek egyetlen, már évek óta fennálló népi mozgalmát német vértestvérek nyilvánvaló intrikája és árulása következtében föl-oszlatták — írja a *Völkischer Beobachter* cikke. — Ezután a nemzeti szocialista nyomtatványok és könyvek behozatala ellen is gátat állítottak. És a legmegszégyenítőbb, hogy vezető evangélikus és katolikus egyházi körökben volt elsősorban benne a keze ebben a játékban.

Roth, Glondys, Muth, Blaskovics és mások neveit említik mindenhol, mint háttérben lévő mozgatóként és igazi előidézőit ennek a németiség elleni törődésnek.

A jövőben ezeket a neveket egy lélekzet alatt fogják emlegetni Mathes, Dorten, Matz, Braun és a német ügy többi árulóinak nevével. (Az utolsó sorban említett nevek a Rajnavidek megszállása alatt a franciák szolgálatában álló németeknek nevei. Szerk.)

A kiméletlen támadás ellen, mely

egyenesen árulással vádolja a szász és sváb nép jelenlegi vezetőit,

a sibiui Siebenbürgische Deutsches Tageblatt hosszú vezércikkben foglal állást, melyben élesen támadja azokat, akik gyűlölködésből megbontják a romániai németiség egységét. Mert a *Völkischer Beobachter* cikke is nyilvánvalóan erdélyi szász tollából származik.

A védők harca

a timisoarai kommunista per tárgyalásán

Timisoaráról jelentik: A nagy kommunista pör mai tárgyalásán a védők kifogásai kerültek sorra és Nicolau dr. védő kifejti, hogy a vádiratban említett bűncselekmény az ostromállapot kihirdetése előtt történt és így nem tartozik a hadbíróhoz. Kéri, utalják a pört a polgári bírósághoz. Bunda dr. ügyész hivatkozott arra, hogy a sinaiai merénylet is az ostromállapot kihirdetése előtt történt, mégis hadbíróhoz ítélték az ügyben. Kéri, ne vegyék figyelembe a védők kifogásait.

Nitulescu védő kifogást emel aziránt, hogy a vádirat felolvasásánál a vád koronatanuja, Pocnau Tibor komiszáros a tárgyalóteremben tartózkodott, majd megállapítja, hogy a dosszéból eltűnt a 170-ik oldal, Oprescu tábornok levele július 19-ről Apostolescu ezredeshez, amelyben kifogásolja a katonai hatóságok eljárását.

CORSO-mozgó mai műsora!

5, 7 $\frac{1}{4}$, 9 $\frac{1}{4}$ órakor

RICHARD TAUBER legszebb filmje

Mosoly országa!

Lehár világhíri operettje.

Jön: 5 Szerelmes lány. Német operett, csupa humor, ének, zene és tánc.

Ezenkívül: Verdi világhíri operája *Rigoletto*, a Milánói Scala művészeivel és a Berliini szimfonikus zenekar közreműködésével.

Ötven tonna gyémánt van forgalomban a világpiacra

Kik a legjobb gyémántvásárlók?

Amsterdamról jelentik: Az ékszer-szakma egyik legtekintélyesebb tagja, John Smith, aki nagy hírű gyémántkereskedő, rendkívül érdekes nyilatkozatot tett a minap egy külföldi újságról előtt. Elmondotta, hogy a világpiacra ötven tonna vágott és csiszolt gyémánt van forgalomban, amelynek értéke 3 trillió francia franknak felel meg.

— Ez a szám talán mesebelinek látszik, — mondotta a kitűnő szakember. — de a valóságban egyáltalán nem túlzott. Elég arra hivatkozni, hogy a gyémántipar félmillió embert foglalkoztat a gyémántbányákban, 25 ezer a gyémántcsiszolók száma, tizezren vannak a gyémántkereskedők és százezren az ékszerészek. A vevőkör nagy, akár nagy, akár kis gyémántról van szó, mert az emberek biztos befektetésnek tartják a gyémántvásárlást.

— Az utóbbi években elsőrendű gyémántvásárlóvá nőtte ki magát az ipar. Elektromosüzemek, automobilgyárak precíziós munkáik elvégzésére egyre több gyémántot vásárolnak, még pedig a legtisztább fajtát és a legdrágábbat.

— Legjobb vásárló természetesen továbbra is a nagyközönség. Az izlés országonként változik. A cári Oroszországban leginkább az úgynevezett „szalma-gyémántot” vásárolták. Ha most például valaki ilyen sárga gyémántot kínál eladásra, arról mindjárt tudjuk, hogy az illető orosz emigráns. Minálunk szállóige, hogy: „mond meg, milyen gyémántot kedvelsz, megmondom nemzetiségedet”.

2 hónapig körülbelül 2 X naponta

.....leiert egy tökéletes fogápolást végezhet. Mert Nivea fogpaszta - lágy, könnyen habzó, egészen csodás ízű - ápolja fogait, egyúttal kiméli azokat és lehetét tisztává és üdévé teszi. Csak elsőrangú nyersanyagok...
Beiersdorf & Co. S. A. R., Braşov

Le
99%

Ragyogó szépségű szőke kéményt leplezett le a londoni rendőrség

Anglia hadifitkait akarta megszerezni egy keleti hatalom számára

Londonból jelentik: Az angol kivételes bíróság, amely főként kémek ügyében ítélkezik, igen érdekes ügyben tartott tárgyalást a minap. A vádlottak padján London éjszakai életének egyik hírneves tagja, Ethel Mabel Bawer ült, akit általában „szőke vampnak” hívták Londonban. A vád igen súlyos volt a szőke vamp ellen, azzal vádolták, hogy

katonai titkokat adott el egy keleti hatalomnak.

Ethel Mabel Bawer még nem is olyan régen egy előkelő női divatszalonban volt manequin. Gyönyörű alakja egyenesen predesztinálta erre a pályára, pompás aranyszőke haja pedig különös bájt kölcsönzött a fiatal leánynak. Nem csoda, hogy a rajongók valóságos hadá vette körül és csakhamar elgyőzték szőke vampnak. Az imádók nagy száma azonban arra készítette az előkelő divatszalon vezetőjét, hogy elbocsássa szolgálatából Ethel Mabel Bawert, mivel a hölgy életmódja súlyos kifogásokra szolgáltatott okot.

Ethel Mabel Bawerből ekkor táncosnő lett és ezen a téren is nagy sikereket aratott.

Egy idő múlva feltűnt, hogy a szőke vamp életmódja nagy változáson esett át. Ethel Mabel Bawer

feltűnően költekezni kezdett, drága ékszereket hordott, sőt gépkocsit is vett magának.

Környezete azt sutogta, hogy egy előkelő pénzmágnás barátnője lett és ezért meggyőzől a sorsa. Közben azonban megváltozott a szőke vamp udvara is. A fiatal táncosnőt fő-

A Morrocastle katasztrófája

A vizsgálóbizottság megállapításai

Newyorkból jelentik: A Morrocastle katasztrófáját vizsgáló bizottság megállapította, hogy a tűz a hajó két különböző pontján egyszerre keletkezett, még pedig a könyvtárban és a hűtőteremben. Egyik utas elmondotta, hogy amikor kabinjából kijött, lobogó lángokkal találta szemben magát és ekkor a hajón a légénységből már senkisémet tartózkodott. Az égő hajót elsőnek a pincérek és a matrózok hagyták el. A vizsgálat megállapította, hogy Warns, a hajó másodkapitánya, aki a kapitány halála után a parancsnokságot átvette és aki jórészen hibás a sok emberáldozatért, 1926-ban tíz napra fel volt függesztve, mert azon a hajón, amelyen akkor szolgálatot teljesített, elhanyagolta a tűzoltási gyakorlatokat.

ként katonatisztek vették körül és kis idő múlva nagy meglepetést keltett, hogy a leány társaságának egyik tagja

egy vezérkari tiszt, öngyilkosságot követett el.

Az eset annyira feltűnő volt, hogy a rendőrség jónak látta utána járni a dolognak. A nyomozás kiderítette, hogy

a tiszt Bawer legbizalmasabb barátai közé tartozott.

A leányt be is idézték a rendőrségre, de Ba-

Szerencsétlenül járt egy gurahonti gazdálkodó,

aki Aradon meg akar esküdni házastársával, de a bürokrácia nem engedi

Érdekes jogi probléma foglalkoztatja az aradvárosi anyakönyvi hivatalt, amelynek részleteiből végeredményben a bürokrácia áldástalan jellegzetességei világltanak elő. A napokban ugyanis egy szerencsétlenség következtében elvesztette féllábát egy gurahonti-i gazdálkodó, aki Gurahonton addig éveken át concubinátusban élt egy asszonnyal. A szerencsétlenség, amely azzal a súlyos következményekkel járt a gazdálkodóra nézve, hogy egyik lábát amputáltatnia kellett a megyei kórházban, ezt az egyfittélést tragikus módon szakította félbe, annál is inkább, mert az amputációt követőleg a beteg a szenvedett vérvesztéstől annyira legyengült, hogy állapota aggodalomra ad még mindig okot.

A szerencsétlenül járt férfi törvénytelen asszonya, aki egyébként éveken át hűségesen kitartott a gazdálkodó mellett, a történetek be-következése után sem vesztette el a fejét, hanem mindezt elkövetett, hogy élettársát megmenthessék az élet számára. Ez az őszinte ragaszkodás viszont annyira meghatotta a férfit, hogy a kórházi ágyon lelkiismeretfurdalások vették elő és ezeknek következtében elhatározta, hogy jóváteszi eddigi mulasztásait és törvényes hűvesévé teszi az asszonyt.

Az eseményeknek ennél a fordulónál kiderült, hogy a polgári házasságkötés elé egyelőre legyőzhetetlennek látszó akadályok gördültek. A férfi ugyanis gurahonti-i illetőségű lakos, aki ennél fogva csakis Gurahonton vezethné asszonyát az anyakönyvvezető elé. Vi-

vernek sikerült bebizonyítania, hogy rendes havi járadékot kap, amely módot nyújt neki arra, hogy költséges passzióit folytassa.

Ez az eset felbátorította a szőke vampot és most már nyilvánvalóan arra törekedett, hogy a hadügyminisztérium magasrangú embereivel jusson összeköttetésbe. A katonai hatóságok azonban neszt vették a dolognak és csakhamar értesülést szereztek arról, hogy

a szőke vamp voltaképpen kémnő, aki egy idegen hatalom szolgálatában áll.

Bawer üzelméről Federich Bolsh fiatal angol vezérkari kapitány rántotta le a leplet, aki az angol kémelhárító osztály egyik magasrangú embere és aki azért közeledett a szőke vamphoz, hogy meg tudja figyelni. Bolsh feljelentésében azután elmondotta, hogy Ethel Mabel Bawer

nagy összeggel meg akarta őt vesztegetni és ennek ellenében az angol erődítések tervét kérte tőle.

A feljelentés nyomán a rendőrség újból nyomozást indított és ez eredménnyel járt. Kiderült, hogy a szőke démon titokzatos forrásból kap pénzt és valószínű, hogy közveve oka annak az öngyilkosságnak, amelyet nemrégiben a társaságához tartozó fiatal angol vezérkari tiszt követett el. A nő eleinte tagadott, de

amikor szembesítették Bolsh kapitánnyal, beismerő vallomást tett.

Elmondotta, hogy egy külföldi kémszervezet megbízottja volt, innen kapta a pénzt és az volt a feladata, hogy a fiatal tisztekkel ismerkedjen meg és azokból katonai titkokat szedjen ki. A kémnőt hat évi súlyos börtönrre ítélték.

szont kényszerhelyzetben lévén, állapota annyira gyöngye még, hogy nem bírná ki a szállítást a kórházi betegágyból Gurahontig, tehát lépéseket tettek az aradi anyakönyvi hivatalnál, hátha ez a hatóság összeadhatná őket. A gazdálkodó élettársa fel is kereste az aradi anyakönyvi hivatalt, ahol sirva adta elő a történeteket és arra kérte a hivatal vezetőjét, hogy segítsen rajta, hiszen könnyen váratlan fordulat következhetik be és akkor már hiába minden.

A hivatalban, ahol azonban kénytelenek a törvényes formákhoz a legszigorúbban alkalmazkodni, tudomására hozták az asszonynak, hogy az aradi anyakönyvi hivatal az esküvő érdekében, sajnos, mit sem tehet, mivel a férfi gurahonti-i illetőségű. Ezzel szemben egyetlen egy megoldás kínálkozik annak érdekében, hogy Aradon esküdjének össze: az, ha az igazságügyminisztériumtól hivatalosan engedélyt szereznek rá, hogy az aradi anyakönyvvezető eskethesse meg őket éppen azért, mert a „vis maior” esete forog fenn. A választ a gazdálkodó élettársa szomorúan vette tudomásul, mert hetek telhetnek el, míg esetleg az engedélyt a minisztériumtól nagy költséggel meg lehet szerezni és ki tudja, addig mi minden történhetik? A probléma mindenesetre egyelőre csak két ember életkérdése, de az is bizonyos, hogy számtalan hasonló eset sürgeti az eddigi rendelkezések praktikus reformjának szükségességét.

Ha valóban egy érdekes, eddig még nem látott előadásban akar részt venni, úgy keresse fel még ma az európai híri nagy lélekbuvárt

Missis Cleo-t

Bulev. Reg. Ferdinand No. 37.
Fogad: 9-1-ig és
3-9-ig

ki az okkult tudományok alapján, kronologikus sorrendben feltárja az Ön gondolatait. Ezen csodás tá-

volbalátó médium, aki tényleg mindent tud, tudományos esillagászati alapon fejt meg az élet titkait, kihez bizalommal fordulhat bármilyen ügyben tanácsért. Missis Cleo-tól mindenki megkapja a saját fizionómiai jellemrajzát írásban!

Terjed az amerikai nagy sztrájk

Georgia államban kihirdették az ostromállapotot — Internálótáborokat létesítettek az elfogott sztrájkolók részére

Birminghamból jelentik, hogy az újabb zavargásoktól való aggodalmak beteljesedtek, mert Alabamában kétezer sztrájkoló munkás megtámadott a porteri szénbányák közelében egy falut, hogy megakadályozza a munka újbóli felvételét.

Két négert megölték, számos munkást megsebesítettek.

A helyi hatóságok erősítést kértek.

A sztrájk, bár hivatalosan azt jelentik, hogy ereje megtört, mégis terjed. Így most már biztosra veszik, hogy ma, vagy holnap újabb ötezer szövömunkás csatlakozik a sztrájkhoz és a szindikalisták ugyancsak ma, vagy holnap olyértelmű döntést hoznak, hogy Pennsylvania összes szövömunkásai csatlakoznak a sztrájkhoz,

ami a sztrájkmozgalom tekintélyes meg erősödését jelentené.

Charlotte városában is élénk lendületet vett a sztrájk. A sztrájkolók be akartak hatolni egy gyárba, amit azonban a nemzeti véderő emberek megakadályoztak. Összecsapásokba került sor, melyben mindkét részről számos súlyos sebesült volt. A sztrájkbizottság hivatalos jelentést adott ki, melyben kiállításba helyezi, hogy az összes textilszakmák csatlakozni fognak a sztrájkhoz.

Georgia államban a sztrájk miatti rendbontások annyira ematalmasodtak, hogy

a zavargások megfékezésére el kellett rendelni az ostromállapotot.

A hatóságok az eddigi eszközökkel teljesen képtelenek voltak a sztrájkolók zavargásainak letörésére és az ostromállapot eszközeivel kísérlék meg most már az ellenállást. Az ostromállapot elrendelésével egvidejűleg elrendelték, hogy a gyanús személyeket elfogatásuk esetén internálótáborokba szállítsák és ott őrizzék. Az internálótáborokat rendkívüli gyorsasággal már fel is állították, sőt az egyikbe a tegnapi nap folyamán 150 férfit és 20 asszonyt már be is szállítottak. Az internálótáborok őrzésére fegyveres nemzetőröket rendeltek és azokkal külön célra készülő

A problémák tisztázására szakbizottságot kérnek a Skoda-bizottságba

Bucurestiből jelentik: A Skoda-ügy parlamenti vizsgálóbizottságának ülésén Cihosky tábornok, volt hadügyminiszter kijelentette, hogy nem áll módjában teljes fényt deríteni az ügyre, mert a nemzetvédelmi miniszterium nem adta ki azokat az aktákat, amelyeket kért. Elmondotta, hogy más a valódi Skoda-ügy és más a hadfelszerelés kérdése. Szerinte rosszul tették, hogy ezt a két ügyet összevonták. A Skodagyár 1920—21. óta szállít a román hadseregnek felszerelési cikkekét és a megegyezés vele mindig jól sikerült. A gyár szállítás közben mindig nyújtott be emlékiratot a kormányhoz és ezekben néha irányárakat is feltüntetett. Cihosky ezután felsorolta a vitás szerződés feltételeit és rámutatott arra, hogy míg Jugoszlávia 7 százalékos kamatot fizet a hátralékos részletek után, addig Románia csupán 1 százalékos kamatot térít. Jugoszlávia gyengébb anyagot kapott majdnem ugyanolyan árban, mint Románia, tehát Románia sokkal jobb üzletet kötött a Skodagyárral.

A mai ülésen Calinescu és Gafencu javasolta, hogy idézzék be a szakbizottságot, hogy megfelelő felvilágosítással szolgáljon. Alexandrini ezt mondta:

— Megkaptam Cihosky adatait és megírtam a nyomozást is a leggyorsabb úton.

Mire Calinescu közbeszólt:

— A kónk izió is olyan...

Ezután Iunian és Alexandrini intéztek kérdéseket a tábornokhoz, majd felolvasták Rudeanu tábornok jelentését. Az ülés még folyik.

szöges drótokkal kerítették körül. A táviratban említett különleges szöges drót valószínűleg annyit jelent, hogy a szöges drótokat erős áramú villannyal telítik, úgy, hogy azok érintése életveszélyes.

Gorman sztrájkvezér a Georgiában kihirdetett ostromállapotra azzal válaszolt, hogy a szenátus hadi-ipari vizsgálóbizottságának egyes tagjaitól ígéretet vett arra, hogy a sztrájkolók ellen használt könnyfakasztó bombák eredete ügyében szintén vizsgálatot indítsanak. Bona szenátor, a bizottság egyik tagja, már közölte is, hogy meg akarja vizsgálni a könnyfakasztó gázok származását.

A sztrájk különben főleg Uj-Angliában tovább terjed. Egy nap alatt csupán Maineben 1500-al szaporodott a sztrájkolók száma és további textilgyárakat kellett bezárni. Georgi-

nában drótsövénnyel körülvett koncentrációtáborokat létesítettek a zavargó sztrájkolók részére. Ide máris 500 letartóztatott sztrájkolót küldtek.

Ujangliában a helyzet egyre jobban kiéleződött. A rendőrségnek több alkalommal közbe kellett lépnie és sortűzet kellett leadnia a tömegekre. Az egyik városban a sztrájkolók felgyújtottak egy uccai telefonállomást. Ez a gyújtogatás azonban csak ürügy volt arra, hogy a rendőrséget a telefonfülke előtt elterülő tere kicsaliák. Amikor egy rendőrautó a terere érkezett,

bombát dobtak a rendőrautó alá, amely hatalmas detonációval felrobbant és széttepte a gépkocsit.

A hatalmas autón 31 rendőr foglalt helyet. A bombabarobbanás 8 rendőrt megölt, tizenegyet súlyosan megsebesített.

A szerencsétlenül járt gépkocsit három másik rendőrautó követte. Annak legénysége azonnal támadást intézett a sztrájkolók ellen és több sortűzet intézett ellenük, amikor felszólítás ellenére sem voltak hajlandók fegyvereiket átadni és széjjeloszlani. Heves küzdelem után a rendőrség 126 sztrájkolót tartóztatott le, a többiek pedig szétverte.

Háromszáz zsidó fiatalember harca egy angol cirkálóval

Vizum nélkül akartak Haifába jutni. — A harc közben három csónak felborult

Haifából jelentik: Román és olasz kikötőkből háromszáz zsidó fiatalember angol vizum nélkül óhajtott Haifába jutni. A fiatalemberek Pireuszban gyűltek össze, ahol kibéreltek egy görög gőzöst és azzal igyekeztek megközelíteni az új zsidó kikötőt.

Az emigránsok szökéséről azonban csakhamar tudomást szereztek az angol hatóságok és a zsidó fiatalembereket szállító gőzöst egy angol cirkáló üldözőbe vette. Éjjel, közel a palesztinai terület-

hez sikerült is a szökevények hajóját megközelíteni.

Valóságos harc keletkezett üldözők és üldözöttek között, amelynek során három csónak felborult.

A gőzösről az utasok nagy részének sikerült elmenekülni, csupán nyolcvan embert fogtak el az angol hatóságok a szökevények közül. A görög hajót Haifába vontatták s annak kapitányát azonnal letartóztatásba helyezték.

A közép- és kisbankok utolsó kísérlete a betevőkkel való békés megegyezés érdekében

Országos gyűlésen egyöntetű eljárásról döntöttek

Már csak három hét választja el a konverziós törvény védelme alá helyezkedett pénzüzeteket attól az időponttól, ameddig a Nemzeti Bank és az illetékes bíróságnak be kell mutatniok a betevőkkel és többi hitelezőkkel kötött kiegyezést. Azok a bankok, amelyek megegyeztek betevőkkel, élvezni fogják a Banca Nationala anyagi támogatását, de amelyeknek nem sikerült a kiegyezést létrehozni, azoknak sürgős felszámolását fogja kívánni a jegybank és a legfelsőbb banktanács vezetősége.

Ilyen körülmények között érthető tehát, hogy a konverziós pénzüzetek, különösen az ökirállyági kis- és középbankok körében ideges nyugtalanság uralkodik az október 7-i időpont közeledése miatt. Ugyanis a kb. 1100 önálló pénzüzet közül még kevesen kötöttek egyezséget hitelezőkkel. A Bur cím alatt tömörült többszáz régi pénzüzetet kiküldött-jel tegnap Bucurestiben tanácskozásra gyűltek össze, hogy a betevőkkel és hitelezőkkel folytatott tárgyalásokat egyöntetűen terjesz- szék be és lehetőleg egyenlő feltételek mellett kössék meg az egyezményeket.

A kis- és középbankok Bur című szervezetének gyűlésén Dimitrescu-Baria d elnökölt. Szenvedélyes felszólalások hangzottak el D. Lascu, Coanda Gr., Petrescu Virgil és a buzau Stambuliu D., valamint a tárgovistei, calarasi, turnuseverini, focsani-i, ploesti-i, targuljiui, craiovai, iasi-i delegátusok részéről.

A gyűlésen az alábbi tartalmu határozatot hozták: A pénzüzetek, különösen azok, amelyek román nemzetiségű alkalmazottal működnek, künnlevőségüknek csak jelentéktelen részét bírták behajtani, ezt azonban a hitelezők nem vették figyelembe és továbbra is magas kamatokat kívántak a szóbanlévő pénzüzetektől. Ezek a bankok alaposan megvizsgálták helyzetüket és elhatározták,

hogy barátságosan igyekeznek egyezséget kötni betevőkkel a konverziós törvény 52. paragrafusá alapján. E célból felajánlanak 30—50 százalékos kiegyezési kvótát maximálisan 15 év alatt, a künnlevőségek behajtásának arányában. Ha a hitelezők ezt az ajánlatot nem fogadják el, úgy a fenti intézetek felszámolnak és ez esetben a betevők és más hitelezők többet veszítenek, mintha elfogadják a 30—50 százalékos kiegyezést. A felszámolás ugyanis annyi költséget, annyi pénzáldozatot kíván, hogy erre való hivatkozással, új felhívást intézzenek a kiegyezés érdekében.

Megvadult egy bika a sibiui piacon

Sibiuból jelentik: A vágóhidról tegnap elszábadult egy bika, amelyet a mészároslegények többször fejbessütöttek, anélkül, hogy kimúlt volna. A megvadult bika a sibiui állomás felé futott, majd a zöldségpiacra rohant, ahol több embert felöklelt. A rendőrség csak úgy tudta ártalmatlanná tenni, hogy több teherautót állítottak eléje, amelyeknek nekiszaladt.

CENTRAL: 5, 7½ és 9¼ órakor

ANIAKCHAK

Bernard HUBBARD abbé kalandos expedíója Alaskában, a jég és tűz birodalmában. Kulturfil'm.

SELECT: 5, 7½ és 9¼ órakor

Az első csók

Janet Gaynor, Warner Baxter, Margaret Lindsay
D. u. 3 órakor 7 leles átlaghelyárrakkal:
A cigánykirály.

Jön: Vágyak ritmusa (Dancing Lady) Joan Crawford, Clark Gable.

Jön: Három pajtás, filmoperett, Pat Paterson, John Boles, Herbert Mundin.

HIREK

Megnyiták az iskolák

Tegnap megnyiták az ország egész területén az iskolák, amelyeknek ideiglenes tanévét ünnepség vezette be mindenütt. S az ünnepségek közepette minden magyar iskolánál urrá lett a gond, mert talán sohasem nyitak meg nehezebb viszonyok között a magyar iskolák, mint éppen az idén. Szinte felesleges felsorolni a súlyos gond okait: napról-napra hirt adunk azokról a miniszteri rendeletekről, amelyeknek mindegyike újabb szorongatást jelentett a magyar iskolákra.

A gond az iskolák megnyitásánál azonban nemcsak a magyar tanintézetek vezetőit, hanem a szülőket is üldözi. Az iskola: kiadást jelent. Még pedig tekintélyes kiadást, amit alig bír el a mai viszonyok közepette alaposan megfigyelt szülői pénztárca. Új könyvek, új iskolaszerek, új ruha, felöltő, beíratási díj, tandíj... mindez olyan kiadás, ami végtermékben ezekre rug és ma kevés ember mondhatja el magáról, hogy néhány ezer lejes kiadás nem jelent számára súlyos gondot.

Arad magyar szüleinek külön, speciális gondjuk is van: a katolikus gimnázium sorsa. A nyilvánossági jogától megfosztott intézetnél ugyanannyi tanuló jelentkezett, mint volt a múlt évben, biznak abban, hogy Bratianu Dinu, a liberális párt vezére, aradi Igretéhez híven, visszaszerzi a nyilvánossági jogot és a diákok saját tanáraik előtt vizsgálhatnak. S hűek maradtak a katolikus gimnáziumhoz, nyilvánossági jog, névelés és egyebek dacára. De azért mindaddig, amíg hivatalosan meg nem érkezik a rendelet, amely visszaadja a katolikus gimnázium nyilvánossági jogát, a szülők lelkében kísért a gond és félelem gyermekeik évvégi sorsát illetően.

A gond tehát ugylátszik minden vonalon végigkíséri az iskolai szezon megnyitását. A munka lázában azonban elfelejtődik az iskolai szezon eme kellemetlen kísérője, benépesültek a tantermek, tanuló diákok és diákleányok varázsolnak friss életet a két hónapra át néptelenül állott iskolai épületek környékére és a kultúraért, tudásért vívott küzdelmek horizontján felbukkan a jobb jövő reménye...

IDÓPROGNÓZIS: Dél légáramlással túlnyomóan derült idő várható. A hőmérséklet alig változik.

Román-magyar értekezlet a kereskedelmi minisztériumban. Bucurestiből jelentik: Az ipar-és kereskedelmi minisztériumban román-magyar értekezlet volt, amelyen román részről Dumitrescu kereskedelmi vezérigazgató és Marian, a kiviteli osztály igazgatója vettek részt. A magyarok azt kérték, hogy ne állapítsák meg a Romániára szóló magyar kiviteli kvótát, mert a román behozatal Magyarországra sokkal nagyobb, mint a román kiviteli.

A regát és Erdély szellemi közeledése. Bucurestiből jelentik: Dobrescu volt bucuresti-i polgármesterrel az élén bizottság alakult, amely elhatározta, hogy a regát és Erdély szellemi közeledése érdekében Clujon Bratianu Ionel, Bucurestiben pedig Pop Cicio szobrát fogják a közeljövőben felállítani.

A kisbankok fuziójának ügye a Legfelsőbb Banktanács előtt. Bucurestiből jelentik: Ma délután a Banca Nationala Legfelsőbb Banktanácsának ülésén a bankok helyzetének megvizsgálására és a kisbankok koncentrációjára vonatkozó kérdéseket tárgyalták. Elhatározták, hogy azoknak a kisbankoknak, amelyek nem mutatkoznak aktívnak, nem juttatnak hiteit a román Nemzeti Banktól. A vidéki bankok küldöttsége ma megjelent Dumitrescu vezérigazgatónál, akitől felvilágosítást nyertek arra vonatkozólag, hogy miképpen kell a kisbankok fuzióját létrehozni, hogy azok hivatalos támogatást nyerjenek.

Megkettőzik Páris helyőrségét. Párisból jelentik: A francia kormány elhatározta, hogy félre megkettőzi Páris helyőrségét. A Doumergue kormány aggodalommal néz a tél elé, amely „keménynek” ígérkezik. Tavaly állandó panasz volt a kormányoknak, hogy a zavargások leküzdésére kevés karhatalom állott rendelkezésükre. A mostani kormány ép ezért elrendelte, hogy a Párisban székelő 10. hadosztály létszámát duplájára emeljék fel, ezenkívül nagyszámu lovasságot is összpontosítanak a francia fővárosban.

Öreg dajkája fogadta angol földön Marina hercegnőt. Londonból jelentik: Marina görög hercegnő délután Londonba érkezett. György herceg a Victoria-pályaudvaron várta menyasszonyát, akit a várakozó tömeg lelkesen megjelzett. György királyi herceg menyasszonyával, Marina görög hercegnővel a Victoria pályaudvarról a York-palotába hajtatott. Az egész utvonalon óriási embertömeg szegélyezte az uccákat és nagy lelkesedéssel fogadta a gépkocsit, amelyben az ifjú pár ült egymás kezét fogva. Midőn Marina hercegnő Folkestoneban angol területre lépett, volt angol dajkája, Miss Fox üdvözölte először. A hercegnő melegen karjaiba zárta és csókjaival halmozta el hűséges dajkáját. A jegypár tegnap este Balmoraiába utazott az uralkodópárhoz.

Kész a tökéletes képadó-rádió. New-Yorkból jelentik: A Newyork Times írja, hogy az amerikai rádiótársaság hivatalos jelentése szerint, sikerült tökéletes képadó-rádió módszert feltalálni. Az új módszer a rövidhullámú adáson alapszik és általa levelet, táviratot, vagy fényképet tökéletesen lehet továbbítani rádió útján. Az első képadó-rádió vonalat a jövő év elején Newyork-Philadelphia között helyezik üzembe.

Operaelőadások Bucurestiben a munkások részére. Bucurestiből jelentik: A bucuresti-i Opera vezetősége megállapodást létesített a főváros tanácsával, amely szerint minden hétfőn és havonként egyszer, vasárnap délután az Opera minden ülőhelyét átengedik a főváros tanácsának. Az előadásokon ezeken a napokon munkások fognak résztvenni.

Jom Kipur

A Kol Nidre örökké szép, megrázó akkordjai szálltak az ég felé, évezredes ősi imák könyörgétek bűnbocsánatért egy sokatszenvedett, sokatüldözött nép számára. Böjtölve, étlen-szomjan a csillagok feljöveteleig vezekli bűneit imádkozva egy nép, amelyre a sors ma súlyosabb csapásokat mér, mint valaha... Jom Kipur napján megtelnek az összes zsidó templomok, mindenki, akár vallásos, akár nem, megtartja a zsidóság legnagyobb ünnepét, a bűnbánat napját és megtisztult lélekkel, megkönnyebbült szívvel üdvözli a csillagok feljövetelet...

Precup ezredes fellebbezése. Bucurestiből jelentik: A Legfelsőbb Semmitűszék mára tűzte ki Precup ezredes fellebbezési ügyét. A tárgyalást azonban nem tartották meg és azt november 27-re halasztották.

Előkészületek a kartell törvény megalkotására. Bucurestiből jelentik: Tudvalevőleg a kereskedelmi és iparügyi minisztériumban előkészületek indultak meg a kartell törvény létrehozása végett. A minisztérium a törvényjavaslatot az ősszel a parlament elé akarja terjeszteni. A tervezet alapelve a következő: Ugyanazon szakmához tartozó iparvállalatok között a káros versenyt meg kell gátolni és ezért szükség van a termelés és az eladás racionalizálására, úgy, hogy ez a termelőnek megfelelő hasznot biztosítson, de a fogyasztók kihatásánál nélkül. A kartellek ellenőrzésére külön iroda felállítását tervezi a törvényjavaslat.

Betiltották a bánsági Magyar Párt ifjusági tagozatának működését. Timisoaráról jelentik: A Magyar Ház vezetőségének tegnap kézbesítették a helybeli szigoranca végzését. A rendelt betiltja a bánsági Magyar Párt ifjusági tagozatának tovább működését, azzal az indokolással, hogy az ifjusági tagozat irredenta célokat szolgál. A Magyar Párt természetesen megindította az akciót, hogy az aseptanul megvádolt ifjusági tagozat folytathassa működését.

Gombamérgezéssel kórházba került egy aradi vendéglős és fia. Ma este 7 óra körül Singer András, a Central-bodega tulajdonosánál és László nevű 14 éves fiánál az elfogyasztott vacsora után hirtelen a gombamérgezés tünetei mutatkoztak. Mindkettőt azonnal az aradi kórházba szállították, ahol dr. Németh orvos vette őket kezelés alá és a gyorsan alkalmazott gombamérgezés elejét vette a mérgezési eset súlyosabb megnyilvánulásának.

Hatalmas vihar az Érchegeységben. Berlinből jelentik: Diepoldiswaldeből jelentik, hogy az Érchegeység keleti részében tegnap délután hatalmas vihar pusztított. A vihar után öt órával is felherek voltak a mezők a jégtől. Az árvíz utakat rongált meg, hidakat sodort magával és sok helyen a házakba is behatolt.

Gyalog Tokióból Németországba Belgrádból. Tegnap Dairandban átlépte a jugoszláv határt Bosemann Kethe német író, aki Tokióból gyalog teszi meg a szárazföldi utat Németországba. Az író állítólag 150 nap előtt indult el Tokióból.

Löbl Sándor halála. Löbl Sándor kereskedő (Timisoara) hetvenhat éves korában meghalt. Munkás és köztisztviselőtől beragyogott élet végére tett pontot a halál, nemcsak családját döntve gyászba, hanem széles körökben keletett őszinte részvétet. Löbl Sándor Nagyikindán kezdte kereskedői pályáját, a háboru után Timisoarára jött és csak nemrég vonult nyugalomba. A tisztesség és megbízhatóság mintaképe volt mindenkori, a magánéletben jovialis öregur, akit mindenki szeretett. Halálát nejjén kívül leányai: Szerén, férjezett Steiner Fülöpné Arad, Löbl Giza, Ilonka és Böske Timisoara, fiai: Löbl Ferenc, a „Löbl” Hírlapiroda társtulajdonosa, Béla Ciacova, Löbl Zsigmond, a Sebők és Löbl-cég társtulajdonosa, Ernő, a Magyar Általános Hitelbank itteni fiókjának főtisztviselője. Löbl József ötödik kerületbeli kereskedő, az óteleki Löbl-család és kiterjedt rokonság gyászolja. Az elhunytat kedden délután 4 órakor temették a zsidó temető halottasházából.

Érdekes aradi ügyet tárgyalt ma a Timisoara revíziós-bizottság Janculescu-tanácsa. Mint ismeretes, többen fellebbezést jelentettek be Arad város vezetőségének ama határozata ellen, amelyben Joanas Vasil volt tudóstanatoriumi gondnokot gai-i előljáróvá nevezte ki. A fellebbezők a fizetés kiutalása ellen is kifogást emeltek, azzal az indokolással, hogy az törvénytelen módon történt. Az ügyet ma tárgyalta a revíziós bizottság, amely elutasította a fellebbezést és megerősítette állásában a gai-i előljárót. A döntés kimondja, hogy a város törvényes módon nevezte ki Joanas Vasilét és ugyancsak törvényes módon utalta ki fizetését és ezért a városvezetés erre vonatkozó határozata megtámadhatatlan.

Az aradi strandlopás ügyében a rendőrség bűnügyi osztálya folytatta a nyomozást és mára sikerült tisztázni, hogy az elfogottak közül csak kettőnek volt aktív szerepe a lopásokban. Ezt a két urfiut a rendőrség őrizetben tartja. Mindketten jobb családból származnak és még egyik sem érte el a 16 évet.

Egy csecsemő gyanus halála. Jelentették az aradi rendőrségnek, hogy Schmidt Ilona bujaci-i asszony hathetes csecsemője gyanus körülmények között elhunyt. Dr. Pop kerületi orvos az ügyészségre is jelentette az esetet és kérte az ügyészséget, hogy rendelje el a csecsemő holttestének felboncolását. Valószínűleg a holnap napon boncolják fel a kis Schmidt Máriát.

Merénylet a törvénytörvényes folytatón. Piatra Neamtiből jelentik: Constantin Palea bohusel mérsáros váloperit indított felesége ellen, mert az őt segéddel megcsalta. A mérsáros ma találkozott a piatra-neamti-i törvénytörvényesekkel az asszonnyal, akinek jelenléte annyira felizgatta a megcsalt férjet, hogy az revolvert rántott elő zsebéből és rálőtt a hűtlen asszonyra. A golyó azonban célt tévesztett és nem Constantin Palea feleségét, hanem Bacalu ügyvédet taláta, aki könnyebben megsebesült. A merénylet azonnal letartóztatták Palea kijelentette, hogy tettét elkeseredésében követte el és feleségét még ma is szereti.

Aradi szabó szódamérgezése. Ma délután súlyos szódamérgezéssel az aradi közközházba szállították Haiduc Ioan 38 éves szabót, aki a Str. Alba Julia 2. szám alatt lakik. Az életveszedelmes állapotban levő Haiducot dr. Németh orvos vette kezelés alá s valószínű, hogy a szódamérgezés áldozatát sikerül megmenteni az életnek.

Betörés Radnán. Korleák Béla 35 éves csehszlovák illetőségű rovott multu munkanélküli egyén Jugoszlávián keresztül Romániába szökött, több bűncselekmény elkövetése után. Utját gyalog tette meg Radnánig, ahol a kerteken keresztül Babau Florea házába tért be — állítólag élelmszer szerzés céljából, — de mivel látta, hogy a házban senki sincs otthon, felhasználta az alkalmát betörésre és a felügyelet nélkül hagyott házból kb. 1500 lej értékű ruhaneműt és pénzt tulajdonított el. A házigazda azonnal jelentette az esetet a csendőrségnek, Sarca őrsparancsnok — akit már többszöri sikeres nyomozásáról ismertünk — megindította a nyomozást, és már estére sikerült is elfogni a betörőt a lipovai állomás környékén.

Nehéz székelésben szenvedők, akiknek gyakori fejfájás, mellnyomás, szivdobogás, gymborműködési zavarok és különösen fájdalmas végbélbajok — mint aranyér, repedés, előesés, polipus, sipoly, szűkület — teszik az életet nehézé, igyanak reggel és este negyed pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet.

Ma az alanti gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot:

ANGEL: Piata Catedralei.

KESZTENBAUM: Str. Ghiba Birta

OMESCU: Bulev. Regina Maria.

— **Agyonlőtték a mandzsuriai japán csendőrpáncsnokot.** Bécsből jelentik: A Neues Wiener Journal mukdeni tudósítója jelenti, hogy Saghaitvan városkában ismeretlen tettesek agyonlőtték a mandzsuriai japán csendőrség főparancsnokát. A főparancsnok egy vizsgálat ügyében utazott a kis mandzsu városkába, ahol a valószínűleg előre értesített összeesküvők végeztek vele.

— **Bolgár kommunistákat fogtak el a constantai kikötőben.** Constantából jelentik: A constantai kikötőbe 13 kommunista érkezett, akik Várnából bárkán hajóztak a Fekete-tengeren. A bolgár kommunisták elmondták, hogy Odesszába igyekeztek és nem szándékosan érintették a constantai kikötőt. A bolgár kommunisták, miután a parti őrség tengerészei előtt megtették vallomásukat, fenyegetőleg léptek fel és nyilván az volt a szándékuk, hogy a parti őrség velük szemben álló hat katonáját legyilkolják és utána folytatassák utjukat Odessza felé. A kommunisták terve azonban a parti őrség tudomására jutott és így a tervezett összeesküvést sikerült idejében leleplezni. A bolgár kommunisták egyelőre őrizetben vannak és ügyükben folytatják a vizsgálatot.

Ismét felbukkant Zubkov Sándor

Párisból jelentik: Zubkov Sándor, a volt német császár exsógora ismét felbukkant. Zubkov ugyanis tegnap Marseille-ba érkezett. Mint kiderült, 11 évet töltött el az idegen légióban, majd Oranban volt kávéházi pincér. Minthogy a francia állampolgárságot megkapta, most reméli, hogy Marseille-ban sikerült alkalmazást találni.

— **Zomborból Bajára szállítják II. Rákóczi Ferenc és Schweidel József aradi vitézi szobrát.** Budapestről jelentik: Fehér Lőrinc dr. bajai ügyvéd, Zombor város utolsó magyar polgármestere és Faragó János, ny. kir. tanfelügyelő, négy-öt évvel ezelőtt akciót indítottak, hogy Zomborból II. Rákóczi Ferenc fejedelem és Schweidel József aradi vitéz tábormegvezető szobrát Bajára szállítsák. A két szobrot a szerbek eltávolították helyéről és azokat a szerb hadviseltek raktárába helyezték el. Az akció most eredménnyel járt. Bács-Bodrog vármegye kisgyűlése is foglalkozott a szobrok ügyével és átiratot intéztek a szerb hadviseltek egyesületéhez a szobrok elszállítása iránt. A szerb hadviseltek egyesülete beleegyezett a két szobor átadásába, azzal a kikötéssel, hogy a szobrok súlyának megfelelő bronzmennyiséget adjon értük Baja városa.

— **Exhumálás Radnán.** Nagyszámu közönség, valamint dr. Mladin Virgil hatósági orvos és dr. Pater Vitéz Berard, a szentferencrendi zárda főnökeinek jelenlétében emelték ki sírjából az ezelőtt két évvel elhunyt Smolinszky József gyertya- és mézeskalácsgyáros érckoporsóját és örök nyugalomra helyezték az ujonnan épült családi sírboltba.

— **Leégett egy kaliforniai fürdőhely.** Londonból jelentik: A kaliforniai Bariets prins fürdőhelyen tűz támadt, amely teljesen elhamvasztotta a fürdőhely négy nagy szállodáját és a körülötte épült 50 villát. Emberáldozatról nem érkezett jelentés.

— **Tiltott műtét végzésével vádolva került ma az aradi törvényszék elé Borlodon Róza aradi születésű, aki Bratunec Józsefnél végzett még hónapokkal ezelőtt műtétet.** Az aradi vasutas felesége a műtét következtében vérmérgezést kapott és majdnem három hónapig feküdt a születési klinikán. A bíróság kihallgatta dr. Haber és dr. Mager orvosszakértőket, majd meghozta ítéletét, amelyben három havi börtönre ítélte Borlodon Rózát.

— **Az állami Osztályosorsjáték 5-ik osztályának huzási eredményei 1934. szeptember 18-án a 12-ik huzási napon.** Lei 60.000 No. 58782. Lei 40.000 No. 31287, 32326, 45237, 47528, 35532, 69495. Lei 20.000 No. 942, 977, 3639, 9555, 15558, 27727, 27810, 28788, 31337, 31361, 47790, 49085, 52797, 57596, 65292, 74218, 76150, 76917 és még 1675 nyeremény Lei 15.000 és 5.500 között. Össznyeremények: Rendes nyeremények 26195, pótnyeremények 5 drb. Lei egy milliós, mozgójutalom 4 drb. egy-egy milliós. Kisorsolva: 20175 rendes nyeremény. Kisorsolandó még: 6025 rendes nyeremény, 4 mozgójutalom, 5 drb. 1—1 milliós pótnyeremény és az 5.000.000-ós nagyjutalom, mely felszotható 5 drb. 1—1 milliós jutalomra. A huzás szeptember hó 26-ig tart.

— **Beleznay István 15 éve fennálló rajz- és festőiskolája megnyitott.** Jelentkezni naponta d. e. 9—1-ig, délután 3—6-ig Piata Avram Iancu 21.

— **A Köz- és Magánalkalmazottak Nyugdíj-egyesülete vezetősége értesíti a Casa Autonoma CFR által fizetett nyugdíjasokat,** hogy a folyó havi nyugdíj kifizetését távirati uton megsürgette. Egyben értesíti tagjait, hogy a múlt havi levonások visszatérítése el lett rendelve. Timisoara már vissza is lett fizetve. Elnökség.

Öngyilkossági kísérletet követett el Fritz Wreede német színpadi kiadó

Londonban megmérgezte magát

Bécsből jelentik: Bécsi színházi körökben ma reggel híre kelt annak, hogy Fritz Wreede, a Felix Bloch Erben nevű régi ismert berlini színházi ügynökség tulajdonosa a londoni Savoy-Hotelben öngyilkos kísérletet követett el: nagy adag mérget vett be és eszméletlen állapotban találták meg az előkelő londoni szállodában. Azonnal kórházba szállították, ahol a súlyos mérgezés következményeképpen tüdőgyulladás lépett fel és állapota rendkívül súlyos.

Bécsben ez az öngyilkosság annál nagyobb feltűnést keltett, mert rövid időn belül most már másodszor kísérel meg öngyilkosságot a Bécsből elszármazott berlini színházi kiadó. Májusban Wreede egy bécsi hotelben felvágta ereit és így próbált életének véget vetni. Akkor sikerült megmenteni és barátai gyöngédséggel igyekeztek megnyugtatni. Fritz Wreede megismételt öngyilkossági kísérletének oka egyrészt családi életében, másrészt pedig abban keresendő, hogy a németországi színházi élet teljesen felborult és ez Wreede kiadóvállalatának, amely a legelső Németországban, sülvos károkat okozott.

Wreede bécsi barátai ma délelőtt telefonon érintkezésbe léptek Londonnal, ahonnan azt a választ kapták, hogy a színházi kiadó állapota életveszélyes.

— **Egy hónap — verekedésért.** Bocsa György aradi lakos 1933. áprilisában súlyosan megverte Moldovan Tódort, mert ittas állapotban Moldovan benyitott lakásába. Az ügyet ma tárgyalta az aradi törvényszék Herb—Nicula-tanácsa, a mely egyhavi fogházra ítélte Bocst. Az elítélt azzal a kérelemmel járult a bíróság elé, változtassa át büntetését pénzbírsággá, s miután elutasították kérését, fellebbezést jelentett be az ítélet ellen.

— **A mérgezett nyúl.** Három szörnyű évet töltött Dél-Amerika dzsungelében egy magyar tengerészkapitány, aki többek között megismerke-

Jön!

DOROTHEA WIECK

Uránia!

— **Betörési kísérlet a szegedi plébánia hivatalban.** Szegedről jelentik: Vakmerő betörést kíséreltek meg ma hajnalban a szegedi belvárosi plébánia hivatalába. A betörők a rendőrség szerint legalább is ketten lehettek, akik álkulcs segítségével jutottak be a hivatalba, ahol villanyfúrókkal meg akarták furni a plébánia pénzszekrényét. Ugylátszik azonban megzavarták őket, mert a furók hátrahagyásával ekmenekültek, anélkül, hogy bármit is vittek volna magukkal.

— **Kommunista-szociálista puccsot lepleztek le Ausztriában.** Bécsből jelentik: Felsőausztriában az utóbbi időben nagyobb mozgalmat vettek észre a hatóságok a kommunisták és szociálisták körében. Több jel arra vallott, hogy francia példára, Ausztriában is egymással szövetszövetkeztek a kommunista s szociálista pártok. Ennek a szövetségnek az a célja: a jelenlegi uralom megdöntése és az osztrák szovjet köztársaság kikiáltása volt. A felsőausztriai hatóságok eddig több mint négyszáz kommunisztát és szociálistát tartóztattak le. Többeket bíróság elé is állítottak, akiket el is ítélték már, a hatóságok azonban a kommunisták és szociálisták elleni akciót nem hozzák nyilvánosságra, mert tudják, hogy a világ közvéleménye nem helyeselné a szociálisták elleni erősebb rendszabályokat úgy, mint ahogyan a nemzeti szociálisták elleni intézkedéseket tudomásul vette. Az eljárás ezért a nyilvánosság kizárásával folyik.

— **Vér-, bőr- és idegbajosok** igyanak hetenként többször, reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez mindig alaposan kitisztítja és méregteleníti a gyomor-bélcsatornát s ezenkívül az emésztést és az anyagcserét is jótékonyan befolyásolja.

— **Sikkasztás vádjá alól felmentett aradi ügynök.** Az aradi törvényszék Herb—Nicula-tanácsa ma tárgyalta Lupsa Pompiliu aradi ügynök büntetését. Az ügynököt a „Record” cég jelentette fel, azzal az indokkal, hogy 13.000 lejt sikkasztott az inkasszált pénzből. A mai tárgyaláson azonban megállapítást nyert, hogy elszámolási viszony állott fenn az ügynök és a cég között, s ezért a bíróság felmentette a vád alól az ügynököt.

— **Meghívó.** Az aradi Borbély és Fodrászmesterek Szindikátusa és Temetkezési Csoportja f. hó 20-án, csütörtök este 8 órakor rendkívüli közgyűlést tart az Iparosotthonban. Tekintve a tárgy fontosságát, kérik a tagok feltétlen megjelenését. Birkenheuer, elnök. 3900

— **Egy kézírathamisító fantasztikusan hangzó történetét mondja el Hevesi Sándor az „Uj Idők” mai számában.** A XVIII. századbeli eset olyan érdekes, hogy regénynek is könnyen lehetne alapja. Mühlbeck Károly ötletes fejlecei és a népszerű rovatok teszik változatossá az „Uj Idők”-et, a melynek kiadóhivatala: Budapest, VI., Andrásyut 16., bárkinek küld díjtalan mutatványszámot. Előfizetési díja negyedévre 200 lej.

Al Greta Garbó...

Több nagy amerikai lap szenzációs leleplezést közöl. A leleplezésekben nem kisebb dologról van szó, mint hogy az utóbbi Greta Garbó filmekben nem az isteni Greta játszotta a főszerepet, hanem a nagy színésznő dublőze, a cseh származású amerikai filmszínésznő, akinek Geraldine Dvorakova a neve.

A leleplezés szerint az Al Greta Garbó már öt év óta filmezik Hollywoodban az igazi Greta Garbó neve alatt. A nyilvánosság minderről nem tudott semmit. Még egészen közölről csinált felvételek sem tudták leleplezni ezt a dolgot, mivel Dvorakova oly megszólalásig hasonlít Greta Garbóhoz, hogy a rendező kivételével mindenki azt hitte, hogy az igazi Greta Garbó dolgozik. A leleplezés szerint a filmek vezérei akkor határozták el magukat erre a csalásra, amikor öt évvel ezelőtt, mint ismeretes, Greta Garbó bejelentette, hogy nem szándékozik többé filmezni.

A leleplezés következtében Dvorakova kétségtelenül a legnagyobb filmszínésznők sorába emelkedik. Most már csak az a kérdés, hogy ha a leleplezés tényleg megfelel minden tekintetben a valóságban, mit szól majd mindehez az igazi Greta Garbó, akinek nevével és művészetével kétségkívül nagy visszaélést követtek el a hollywoodi filmek.

dett a borzalmas mérgezett aranynyállal is. Kalandjairól pompás cikkben számol be a „Tolnai Világlapja” új száma, amely 52 nagy oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. A remek cikkeken, képeken és folytatásos regényen kívül a legkiválóbb magyar írók novelláit közli a népszerű képeslap.

— **A torzszülöttek érdekes élete.** A cirkuszok és varieték világában sok torzszülött él: összenőtt ikrek, szakállas nők, óriások és törpék. Ezek életéről, érdekes foglalkozásáról pompás képes cikkben számol be a „Déliháb” új száma, amely 84 oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Kitaláló budapesti és külföldi rádióműsorokat, egyfelvontásos szindarabot, változatos filmrovatot és rengeteg érdekességet tartalmaz a „Déliháb” új száma, amely minden újságárusnál és dohánytözsdeben kapható.

— **A „Borsszem Jankó”** friss száma mulatságos tartalommal jelent meg. Gáspár Antal frangepáns „Hosszunapi” című rajzával Molnár Jenő hátrahagyott mulattató karcolata és verse, Eckhardt—Rassay duettje, szatírák, viccek és rajzok a hosszunapról, a pékkartellról, vízübotrányról, stb. adják a lap főbb tartalmát. Szép keresztirejtvény 20 értékes jutalommal. A „Borsszem Jankó” kapható uccai árusoknál, pavillonokban és pályaudvarokon is. Kéjben mutatványszámot: Budapest, VI., Mozsár-ucca 9.

URANIA

MA, szardán 5. 7¼ és 8¼ órakor olcsó helyárrakkal

Egy éj Velencében!

Johann Strauss csodás zenéjű operetjé. Eredeti felvételek Velencéből, a szerelem városából.

Balla Lici

Tino Pattiera

Gombaszögi Ella

Délután 8 órakor gyermekelőadás:

Kacagó tarka tavasz!

Jön: ANNA und ELISABETH!

SPORT KÖZLÖNY

Az Astra és a Titanus vezetnek a másodosztály egyes csoportjaiban

— Az USA a másodosztály leggyőlképesebb csapata —

A kerületi bajnokság második osztályát ezévből tekintettel az újonnan alakult néhány csapatra, két különálló csoportban bonyolítják le, amely körülmény csak különös érdeklődést kölcsönöz a bajnokságnak, miután a két csoport körülbelül egyenlő erejű. Az A) csoportban momentán az Astra vezet, de kétségkívül csak addig, amíg a másodosztály kimagaslóan legjobb csapatával, az USA együttesével össze nem kerül, mert a Stiaszny-kaptafagyár kiváló együttese olyan nagy játékerőt képvisel, amellyel a mai elsőosztályban is eredményesen szerepelhetne. Körülbelül egyforma erejű csapatok a CAR, Crisana és az SC Lyra, míg a Concordia és a Patria valamivel gyengébbek. A B) csoportban a Titanus áll az élen és a valószínűség szerint közte és a Banatul között fog az elsőség kérdése eldőlni. Nagy játékerőt képvisel a Slavia csapata is, amely bizonyára még számos meglepetést fog szerezni. A Virtutea, Victoria, Vulturul és a Fortuna kipróbált, rutinos gárdával rendelke-

nek és az erőviszonyok kiegyenlítettége következtében nagy küzdelem lesz a helyekért. A második forduló után a két csoport táblázata így fest:

A) csoport:

1. Astra	2	2	—	—	3	0	4
2. USA	2	2	—	—	13	3	4
3. CAR	2	1	—	1	4	6	2
4. Crisana	1	—	1	—	1	1	1
5. CS Lyra	2	—	1	1	2	4	1
6. Concordia	2	—	—	2	2	9	—
7. Patria	1	—	—	1	0	2	—

B) csoport:

1. Titanus	2	1	1	—	6	2	3
2. Banatul	2	1	1	—	4	3	3
3. Slavia	2	1	—	1	3	1	2
4. Virtutea	2	—	2	—	5	5	2
5. Victoria	2	—	1	1	3	7	1
6. Vulturul	2	—	1	1	1	4	1
7. Fortuna	—	—	—	—	—	—	—

Az atletikai szezon kimagasló eseménye lesz a CAA atletikai versenye

Hosszu évek után ismét lesz alkalma Arad város sportszerető közönségének atletikai versenyben gyönyörködni. Amint azt már tegnap megírtuk, a CAA agilis vezetősége, költséget és fáradságot nem kimélve, szeptember 30-ikán egy minden tekintetben nagyszabású atletikai versenyt rendez, amelyre

már biztosította Cluj, Oradea, Timisoara és a Jul-völgy legjobb atlétáinak részvételét.

Az egyesület vezetősége a propozíciókat már szétküldötte. A verseny ezek szerint szeptember 30-án délelőtt 10 órakor és délután 2 órakor a következő program szerint kerül lebonyolításra:

Délelőtt 10 órakor: 100 méteres junior síkfutás előfutamok, 800 méteres síkfutás döntő, 200 méteres síkfutás előfutamok, 400 méteres ifjúsági síkfutás előfutamok, 60 méteres női síkfutás előfutamok, magasugrás egyéni és ötös csapatverseny, 400 méteres síkfutás előfutamok.

Dobai vezet a nemzeti bajnoki góllövő listán

A nemzeti bajnokságból már 3 csonka fordulót játszottak le és a bajnoki táblázatot tegnap közöltük. Most közreadjuk az addigi meccsek góllövőit, a lista a következő:

4 gólos: Dobai (Ripensia).
3 gólos: Barbu I. (Gloria-CFR), Matei (Crisana).

2 gólos: Seifert (Unirea-Tricolor), Bindea (Ripensia), Dobra (Gloria-CFR), Attila (CFR Bucuresti), Volodea Valcov (Venus), Colea Valcov (Venus), Palmer (Juventus), Glasz (Chinezul), Zelenák II. (Chinezul).

1 gólos: Calaras (Unirea-Tricolor), Schwarz (Ripensia), Ciolac (Ripensia), Beke (Ripensia), Lazar (Ripensia), Medve (CFR Bucuresti), Tepeneag (CFR Bucuresti), Barbu II. (CFR Bucuresti), Petea Valcov (Venus), Manole (Venus), Zainescu (Juventus), Barlea (Juventus), Kovács (AMEFA), Glanzmann (CAO), Kovács (CAO), Bartha (CAO), Török (Chinezul), Zelenák I. (Chinezul), Orza (Universitatea), Ionasiu (Universitate), Surlasiu (Universitate).

Öngólos: Sucitulescu (Unirea-Tricolor) a Gloria ellen, Variassy (Gloria) a Crisana ellen.

Délután 2 órakor: 100 méteres junior síkfutás döntő, 60 méteres női síkfutás döntő, súlydobás, 400 méteres síkfutás döntő, 3000 méteres síkfutás, hármassugrás, 200 méteres síkfutás döntő, gerelyvetés, olimpiai staféta (200×200×400×800 méter).

A nevezési díj számonként és egyénekenként 25 lej, ha azonban egy versenyző legalább három számban indul, úgy számonként és egyénekenként 20 lej. A verseny győztesei ezüst érmeket kapnak, a második helyezettek ezüstöt, a harmadik helyezettek bronz érmeket nyernek. A második díj legalább 4, a harmadik díj legalább 6 induló esetén lesz kiadva. Az éremdíjazáson kívül a rendező egyesület 4 tiszteletdíjat is ad a deklatortáblázat szerint legjobb eredményt elérő négy versenyzőnek.

A CAA gondoskodik az idegen városbéli versenyzők kedvezményes elhelyezéséről és a vidéki atléták 110 lejért naponta ellátást kapnak a Horváth-féle vendéglőben. A verseny nevezési zárata szeptember 20-ika és a nevezések Bak y Károly szakosztályi titkár (Arad, Strada Caragiale 12.) címre küldendők.

Továbbra is a Hungária vezet a magyar profiligában

Budapestről jelentik: Öt meccset játszottak le vasárnap a magyar profiligában és a „nagy csapatok” valamennyien győztek, de meglepetésre győzött a Budai „11” és a Soroksár is. A bajnokságban a Hungária továbbra is vezet, míg az Újpest a harmadik, a Ferencváros a nyolcadik helyre rukkolt előre. A bajnoki táblázat most a következő:

1. Hungária	3	3	—	—	16	2	6
2. Attila	3	2	—	1	6	7	4
3. Újpest	2	1	1	—	11	1	3
4. Kispest	3	1	1	1	4	5	3
5. Bocskai	1	1	—	—	4	1	2
6. Phöbus	1	1	—	—	8	1	2
7. Budai „11”	2	1	—	1	6	4	2
8. Ferencváros	2	1	—	1	4	4	2
9. III. kerület	3	—	2	1	4	6	2
10. Soroksár	3	1	—	2	4	9	2
11. Szeged FC	3	—	1	2	3	6	1
12. Somogy	4	—	1	3	4	23	1

O 220.000 líra a turini európbajnoki verseny deficitje. A turini bajnoki játékok anyagilag nem a legjobban sikerültek. Turin városa, amely a rendezésben anyagi felelősséggel vett részt, 220.000 lírát fizet rá a vendéglátásra.

100.000 csekkoronát kínáltak a spanyolok Kalocsayért

Barcelónából jelentik: A Platko által trenirozott FC Barcelona 100.000 csekkorona lelépést kínált a Sparta kitűnő balszélsőjéért. A Sparta ebből 30.000 koronát akart adni Kalocsaynak, a játékos azonban 50.000-et kért és így az üzlet egyelőre nem jött létre.

O A Venus visszavonta óvását. Az országos bajnokcsapat tudvalevőleg megóvta a CFR ellen szombaton elvesztett mérkőzését, Ströck III. szerepeltetése miatt. Az óvást kedden este tárgyalta volna a nemzeti bajnoki bizottság, miután azonban a Venus időközben meggyőződött Ströck III. játékjogának jogsultságáról, az óvást visszavonta.

Bach, Mozart, Beethoven és Bartók művei: román, magyar és angol költők versei

szerepelnek Maróth Annienak egy színházi estét betöltő műsorán.

A zenei részben:

Bach, Mozart, Beethoven, Glück-Brahms, Chopin, Mendelsóhn és Bartók szerzeményei.

A költők közül:

Babits, Szép Ernő, Tóth Árpád, Szabó Lőrinc, Kaffka Margit és a román irodalom legszebb versei. Brooke, Davies, Vogelweide művei.

Gerald „Összebékülés” című jelenete Chopin keringőjével egybekapcsolva.

Markovits Rodion, a kiváló író, a „Sibériai Garnizon” kiváló szerzője az est keretében tart magasszínvonalú előadást.

A szeptember 22-iki, szombati előadó-est a Minorita Kulturházban lesz és már csak olcsóbb jegyek kaphatók Sándor Ferenc könyvkereskedésében. A koncert kezdete 9 órakor.

FILM KÖZLÖNY

Aniakchak

(Kalandos, expedíós film bemutatója a Central-moziban)

Alaska vidékén járunk a Bernhard Hubbard abbé expedíós csoportjával és olyan felejthetetlen vidékeken vágjuk magunkat vizen, havon, jegen és tűzön át, amerre még nemcsak, hogy filmfelvétel, de ember sem járt. Az utóbbi évek legjobban sikerült és tudományos szempontból is rendkívül érdekes expedíóját vezette Bernhard Hubbard abbé, aki ötöd magával járta be az „Ezer vulkán” vidékét. Ha szánál, gyalog vagy uszva nem tudta megközelíteni a járhatatlan utakon a krátereket, akkor repülőgépre ült a bátor abbé, aki nem felejt magával vinni a felvételgépét sem. Füstölő és mérgezőgázokkal telített levegőben vágja keresztül magát a repülőgépre és végre is dicsőségesen eléri utjának célját Alaska leghatalmasabb tűzhányójának az Aniakchak kráterét. A film rendkívül érdekes és messze felül áll az expedíós filmek átlag színvonalánál. Előtte nagyszerű képeket látunk a Broodwayről, legújabb zsurnált és egy remek zenekart, amiért külön is érdemes felkeresni a Central mozgót.

Magyar vagy német iratok románra,

román nyelvűeket magyarra vagy németre

fordít és hitelesít

T. SELAGIAN

hites tolmács és fordító.

Cím: Arad, Kereskedelmi Iskola épülete

(Kulturpalota mellett) földszint. balra első ajtó.

Hivatalos órák: d. a. 10—13-ig és d. u. 4—7-ig.

9025

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Slavescu pénzügyminiszter és más közgazdászok feltűnő cikkei a pénzleértékelés ellen

Nyomort szül a revalorizáció

Nemcsak a Bucuresti-i gazdaságpolitikai harcmezőkön, hanem a nyugati államokban is felhangzik olykor a valuták hivatalos árfolyamának leértékelését sürgető demagóg kiáltás, amelynek nyomán újabb érdekes viták indulnak meg a devalorizáció körül.

A legutóbb újból megindult leértékelési küzdelembe most beleszól Slavescu pénzügyminiszter is, aki nemcsak szóval, hanem tollal is harcol valutánk jelenlegi árfolyamának fenntartása érdekében. Terjedelmes cikket írt a pénzügyminiszter a „Journal de Commerce”-be, amelyben rámutat a revalorizáció súlyos veszélyeire és írását a következő sorokkal végzi:

— Nem született még meg az a hatalmasság, amely meg tudná akadályozni az áruk emelkedését akkor, ha a pénz értékét két lezállítjuk.

Akik a pénz leértékelését kívánják, azok ellenségei saját országuknak és az egész lakosságnak. Nem kell hozzá nagy közgazdasági tudás, hogy belássuk a pénzrontás rettenetes következményeit. Ha leértékelnénk pénzünket, akkor ugyanolyan arányban emelkedne az ára mindennek; a ruházati cikkeknek, az élelmiszereknek, a lakbérnek. Természetesen emelni kellene a fizetéseket is. Mindenki tudja azonban, hogy a fizetések sohasem érhetik utól a folyton növekvő drágaságot, amely nyomon követi a pénzlerontást. Ez történt eddig mindazokban az államokban, amelyekben mesterségesen lezállították a pénz értékét és azzal együtt annak vásárlóerejét is. Legutóbb Amerikában és Angliában láttuk klasszikus példáját ennek az igazságnak. Amily mértékben romlott az angol font és a dollár, ugyanolyan mérvben emelkedett az említett két államban

a drágaság is. De Anglia és Amerika külkereskedelmi forgalmát is károsan befolyásolta valutájuk leértékelése, mert a revalorizáció bevezetése óta mindkét állam exportja jelentősen csökkent. Teljesen elhibázott és káros törekvés a pénz leértékelése, amelyet mi sohasem fogunk megvalósítani, mert azzal egy szersmindenkorra megakadályoznánk az állami költségvetés egyensúlyát.

Rövid idővel ezelőtt az aranyban uszó Franciaországban is lármás akciót indított néhány bukott nagyság a frank leértékelése céljából. Franciaország jelenlegi kormánya már nem veszi komolyan ezt az erőlködést és a pénzrontó demagógokkal most csupán a tudós közgazdászok vitatkoznak. Ezek közé tartozik Duboin Jaques párisi gazdasági politikus is, aki egy francia szaklapban kifejti azt a nézetét, hogy a pénz leértékelésére irányuló mozgalom minden országban pótolhatatlan károkat okoz. A pénz értékének és vásárlóerejének csökkentésével ugrásszerűen emelkednek az áruk és ez végeredményben inflációt eredményez, amely leirhatatlan nyomort szül még eddig minden országban.

Pierre Belgey közgazdász a „Le Capital” című pénzügyi szaklapban szintén értékes tanulmányt írt a revalorizáció ellen és rámutat az Angliában három év óta tartó eseményekre. Ugyanis Anglia három évvel ezelőtt 20 százalékkal leértékelte a fontsterlinget, de ez abban az időben történt, amikor az egész világon szédületes módon megindult az összes árucikkek árhamyatlása és hogy a külföldnek hozzáférhetőbbé tegye az angol ipari termékek megvásárlásához szükséges fontsterling megszerzési lehetőségét, lezállította valutája árfolyamát. De Anglia akkori vezetői ez egyszer elszámították magukat, mert az angol gyártmányok kivitele a fontsterling leértékelése óta csökkent, tehát nem érték el azt a célt, amiért pénzüket a világtőzsdék spekulánsainak jártékserévé tették.

Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara közbenjár a gabonaraktárak kitelepítése ellen

Sok község lakosságát súlyosan érinti a váratlan ulasítás

A gabonatermelők és kereskedők között élénk visszatetszést keltett az aradmegyei főorvosi hivatal legújabb körrendelete, amely teljesen meg akarja változtatni a községekben lévő gabonaraktárak elhelyezését. Köztudomású, hogy az összes mezőgazdasági országokban, minden hivatali fórum teljes erővel igyekszik elősegíteni a gabonaneműek termeléséből élő lakosság agrár-cikkeinek célszerű kezelését, forgalombahozatalát és minden lehető elkövetni a legjobb eredmények elérése végett. Sajnos, Aradmegyében az utóbbi évek folyamán olyan irányzat honosult meg, amely valósággal megnehezíti a mezőgazdasági termelők és gabonakereskedők működését, már pedig a mai súlyos gazdasági és pénzügyi viszonyok között ennek éppen ellenkezőjét várja a nagy terhek alatt görnyedő, dolgozó társadalom.

Néhány nappal ezelőtt is a vármegyei egészségügyi hivatal olyan rendelkezést bocsátott ki, amely súlyosan érinti a legjobb buzatermő községek lakóit és kereskedőit. Az történt ugyanis, hogy egy homályos miniszteri rendelet alapján a gabona adás-vételével

is foglalkozó kiskereskedőket tiltották a gabona korlátlan nagybani eladásától és csupán ötszáz kilóig terjedő adás-vételi jogot hagytak meg számukra. Ezt a miniszteri rendeletet tévesen értelmezték a megyei főorvosi hivatalban és ennek következtében arra olyan utasítást adtak ki, amely szerint a községek területén lévő összes gabonaraktárakat haladéktalanul ki kell telepíteni a falvak és községek külső részébe.

Ez a váratlan intézkedés a mezőgazdasági szezon közepén valósággal megdöbbentést idézett elő. Curtioi-on, Nadlacon, Pecican, Semlacon, Chisineu-Crisen, Aradmegye legjobb buzatermő községeiben, amelyeknek belterületén igen sok gabonaraktár van, elhatározták, hogy Oroza János dr. prefektus igazságszeretetéhez apellálnak és a főorvosi hivatal sérelmes körrendeletének azonnali visszavonását kérik. De az aradi Kereskedelmi és Iparkamara vezetősége is akcióba lépett és az illetékes fórumok előtt rámutatott a főorvosi hivatal intézkedésének súlyos következményeire, amelyek igen kellemetlenül érintik a vármegyei földesgazdákat és kereskedőket. Remélhetőleg kedvező eredménnyel jár a kamara és az érdekelt lakosság sürgős közbelépése és lemond a főorvosi hivatal arról, hogy a gabonaraktárakat kitelepítsék.

Részvénytársasági működési engedély megtagadása a külföldi részvényiőbbség és a köztisztviselő igazgatósági tagsága miatt

Bucurestiből jelentik az alábbi figyelmet keltő bírói határozatot: Egy új ipari részvénytársaság, amely egy millió 700 ezer lej alap tőkével alakult, működési engedély megszerzését kérte az ilfovi törvényszéktől. A tegnapi tartott tárgyaláson a királyi ügyész ellenezte a működési engedély kiadását az alábbi okokból: Az új részvénytársaság voltaképpen egy külföldi vállalat romániai fiókja lenne s a részvények legnagyobb része idegen állampolgárok tulajdonában van, habár az iratok szerint a részvényiőbbség román állampolgárok nevében áll. Ez azonban csak a kereskedelmi törvény kiállítására irányul és nincs annyi román állampolgár az igazgatóságban, mint amennyit a törvény előír. Ezenkívül beválasztották az igazgatóságba egy vezető állásban levő közhivatalnokot is, már pedig ez beletűközik a fennálló törvényekbe.

A törvényszék magüvé tette az ügyész álláspontját és egyelőre nem adta meg a részvénytársaságnak a működési engedélyt. Határozatában kimondta, hogy a részvénytársaság alapszabályait a törvénynek megfelelően át kell alakítani és csak ennek megtörténte után kérheti újból a működési engedélyt. Amíg az alapszabályokat a fenti kifogások figyelembevételével át nem alakítják, addig a társaság nem kezdheti meg működését.

— Értékpapír-árfolyamok a Bucuresti-i tőzsdén. A legutóbbi napokban a Bucuresti-i hivatalos és szabad tőzsdén a fix kamatozású értékpapírok és a részvények árfolyama hullámzó tendenciát mutat. Az adóbonokat a hivatalos tőzsdén 39 és negyedik lejjel, a szabad tőzsdén pedig 39 és fél lejjel jegyezték, tehát a pár nap előtti kurzussal szemben egy-két pont esés állott be. A Banca Nationala 5110—5150, a Banca Romaneasca régi részvénye 320, új részvénye 305, a Resita 425, a Mica 1245 lejjel eserlett a hivatalos tőzsdén. A szabad piacon az 5 százalékos 1922. évi amortizációs kölcsön 42.75—43.25, a desvoltari 7 és fél százalékos 36.50—37 lejt ért el.

— A tízszázalékos prémium mellett nem fizetődik ki a kukorica és árpa exportálása. Mint ismeretes, a nemzetközi gabonapiacokon a buza ára csökkent. Nyomasztólag hat a nemzetközi gabonapiacra az, hogy az Amerikából várt vételi kedv egyelőre elmaradt, habár Amerikában most nagyon gyenge a buzatermés. A kedvezőtlen külföldi árviszonyok miatt a romániai gabonakivitel is féligmeddig szünetel. Az export körül teljes a bizonytalanság. Ugyanis az exportőrök még mindig nem tudják, hogy az október elsején életbe lépő új kompenzációs rendszer milyen alapelveken fog nyugodni, másrészt pedig az árpára és a kukoricára megállapított 10 százalékos kiviteli prémiumokat nem tartják elegendőnek, mert a belföldi árak 20 százaléknál magasabbak, mint a világpiacon, tehát a 10 százalékos kiviteli jutalom nem fedezi a belföldi és külföldi árak közötti különbséget és ezért nem fizetődik ki a kukorica és árpa kivitele.

— A vasút területén leraktározott tüzfűz külföldön illeték nélkül is elszállítható. A CFR kereskedelmi igazgatósága rendeletet intézett a területi felügyelőségekhez, hogy azok a tüzfűzszállítmányok, melyek a vasút területén leraktározottak és vagonhiány miatt szeptember 15-ike előtt nem voltak elszállíthatók, az állomási rakterületekről, külföldön illeték felszítése nélkül, elfuvarozhatók és a vagon megrendelésénél deponált biztosítékok visszafizetendők. A vasút hivatalos lapja a rendeletet kommentár nélkül közli, nyilvánvaló tehát, hogy a mérsékelt szezonárifa prolóngálását nem tervezik.

— Tilos újabb textilgyári gépek behozatala. Bucurestiből jelentik: A textilpiacon az őszi szezon igen élénken kezdődött. Ugy az üzletekben, mint a gyárakban öröndetes fellendülés tapasztalható. A gyárakat elárasztják újabb megrendelésekkel és ezért a gyapju- és pamutszövetek nagykereskedelmi ára 5 százalékkal emelkedett. A harisnyagyárak is teljes üzemmel működnek, habár pamutfonalban hiány mutatkozik és ezért az őszi szezon a pamutharisnyák ára emelkedni fog. Legutóbb olyan hírek terjedtek el, hogy a kormány újabb textilgyári gépek külföldről való behozatalát engedélyezi, mert ezáltal fokozni akarja a belföldi gyári termelést és elősegíteni az árak csökkenését. Fővárosi szakkörök viszont azt állítják, hogy a kormány még sem engedi meg a textilgyári gépek behozatalát.

Villanyosrendszerű autókutunk

kék benzint szolgál ki ltr.-ként 9.— lejért, fehér tisztítóbenzint ltr.-ként 10.— lejért, füst- és szagmentes petrolmot ltr.-ként 4.— lejért.

UNIREA, Piața Catedralei 5.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

SZERDA, SZEPTEMBER 19.

Bucuresti. 13: Lemezek. 14.40: Könnyű lemezek. 18: Rádiózenekar. 19.20: Rádiózenekar. 20.15: Lemezek. 21: Reger: Változatok egy Mozart-témára két zongorán (Rogarski és Silvestri). 22.45: Papazoglu csellóművész játéka. 23.15: Vendégül zene — Budapest I 7.45: Torna. Utána hanglemezek. 10.45: Hírek. 11: „Aratás és szüret utáni elmélkedés a XVIII. századbeli prédikációból”. (Felolvasás). 11.40: „Szüreti versek és bordalok”. (Felolvasás). 13: Déli harangszó. 13.05: Losonczy-Schweitzer Oszkár szalonzenekara. 14.30: Ilosvay-trió. 17: A rádió diákielőőrája. „Kik voltak a Minnesangerek”. 18: „A husvétli hársny”. Bodrogközy Zoltán elbeszélése. 18.35: Állástalan Zenészek Szimfonikus Zenekara. 19.50: Olasz nyelvoktatás (Gallerani Bonaventura). 20.25: Dlósy Edit énekel zongorakísérettel. 21: „A magyar ipar”. Dr. Chorin Ferenc, a Gyáriparosok Országos Szövetsége elnökeinek előadása. 21.35: Veres Lajos és cigányzenekara muzsikál. Kalmár Pál énekel. 23.05: Waldbauer—Kerpely vonósnyegyes. Utána: Ilinczy László jazzzenekarának műsora. Szántó Gyula énekszámúival. Bécs. 13: Rádiózenekar. 15.10: Művészlemez. 18.05: Füssperg bariton Folba-dalokat énekel. 20: Verdi: Don Carlos, 4 felvonásos opera. közvetítés az Operaházból. Utána: Az állástalanok zenekara a Jecha-jazzal és Nagel énekesssel. Könnyű és tánczene. — Belgrád. 12: Lemezek. 13.05: Rádiózenekar. 20: Lemezek. 20.15: Népdallemezek. 23.15: Vendégül zene. Utána: Táncelemezek — Breslau. 7.25: Könnyű katonazene. 13: Rádiózenekar. 20: Kis rádiózenekar. 22: A német frontkatonák humora, egybeállítás zenével. — Deutschland. sender. 14: Új lemezek. 16.40: Nászzene lemezek. 19.20: Mozart: Vadász-négyes. Dittersbach: Fsz-dur négyes. Haydn: F-dur négyes. 21.30: A 14. repülőcsapat zenekara. Indulók és keringők. — Kassa. 12.30: Lemezek. 13.30: Rádiózenekar. 14.30: Magyar hírek. 16.15: A 32. gyalogezred zenekara. 18.45: Prúcha: Zemjakov király, 3 felvonásos bábszínház gyermeknek. 19.55: Magyar hírek. — Köln. 18.30: Spanyol zene gitáron. 20.20: Vidám lemezek. 21.10: Rekkó-zene csembalón. Utána: Nagy rádiózenekar szólóistákkal. — Milano. 12.30: Vegyes zene. 13.30: Lemezek. 14—15.15: Malatesa kamarazenekar. 14.30: Lemezek. 18.10: Klarinet., fagot- és hegedűverseny. 21: Lemezek. — Pozsony. 14.20: Lemezek. 18.40: Lemezek. 19.15: Magyar műsor. 20.10: Harmonika. 20.35: Dvorzsák: A jakobinus. opera a Nemzeti Színházból. 23.45: Magyar hírek. Varsó. 13.10: Tánczene. 14: Operakörök lemezek. 18.35: Norska Kama énekel. 20: Elfejtett dalok. 20.30: Marek Weber zenekara lemezek. 21: Könnyű zene dalokkal. 22.40: Czaplíki bariton énekel. 23.15: Könnyű- és tánczene.

CSÜTÖRTÖK, SZEPTEMBER 20.

Bucuresti. 14.40: Könnyű lemezek. 18: Matza Steilian zenekara. 20.30: Wagner: Tannhäuser, 3 felvonásos opera lemezek. — Budapest I 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 10.45: Hírek. 11: „Muzsikushumor”. (Felolvasás). 11.40: „Divatos szönyegek”. (Felolva-

sás). 13: Déli harangszó. 13.05: Az államrendőrség zenekara. 13.30: Eugen Stepat balaljakazenekara. 17: „Pétörke az őserdőben”. (Egy magyar kisfiú Délamerikában). 18: „A méhek és a gyümölcsstermesztés”. 18.35: Bura Sándor és cigányzenekara. 19: „Együnk szőlőt”. Szász Menyhért előadása. 19.50: „A névtelen cigány”. Spur Endre dr. előadása. 20.20: Hanglemezek. 21.20: A rádió külügyi negyedórja. 21.40: A Budapesti Szimfonikus Zenekar bemutatkozó hangversenyének közvetítése a Budai Vigadóba. Vezényel Sámy Zoltán. 22.45: Hírek, időjárásjelentés. 23.50: Bodrics Béla és cigányzenekara muzsikál. — Bécs. 13: Rádiózenekar. 15.10: Művészlemez. 17.40: Lemezek. 18.50: Adler Hilda zongorázik. 20.30: Rádiózenekar Flemming tenorral. 21.50: Az osztrák rádió tízéves fennállásának első zenei ünnepe. 23.50: Komzák: Vidám indulógyelegg. Utána: Mathé-jazz a Palmhof-kávéházba. Sternau Viktor énekével. — Belgrád. 12: Lemezek. 13.05: Rádiózenekar. 14.10: Rádiózenekar. 18: Táncelemezek. 20: Népdalok zenekarral. 21.30: A királyi gárda szimfonikus zenekara Rogowska-Hrisztics Xenia közreműködésével. Utána: Cigányzene. — Deutschlandsender. 7.20—9: Könnyű zene Berlinből. 14: Lemezek. 19.10: Vidám lemezek. 20: Nagy Frigyes és a németiség hangképek. 21.15: Berlini filharmonikusok Pfizner vezényletével. — Kassa. 12.30: Lemezek. 13.30: A 14. gyalogezred zenekara. 14.30: Magyar hírek. 14.45: Lemezek. 19: Magyar előadás. 19.55: Magyar hírek. 20.50: Falusi fuvószenekar. 22: Rádiózenekar. 23.10: Lemezek. — Königsberg. 6: Lemezek. 12.30—14: Szórakoztató zene. 14.05—15.30: Szórakoztató lemezek. 17: Kis rádiózenekar. 20: DALLEMEZ. 21.10: Danzig színházi zenekar. — Leipzig. 7.25: Reggeli zene Kölnből. 13: Szórakoztató zene. 14.10: Kívánságlemez. 17: Szimfonikusok. 18.20: Szoprán- és baritonkettősök. 19.20: Rádiózenekar. 21.10: Hegedű-, fagott-, citera- és zongoraszó. Utána: Leclair: Hegedű- és zongoraszonáta — München. 21.10: Beethoven: Fidelio, két-felvonásos opera. 23.20: Közzene. — Pozsony. 18.50: Lemezek. 19.15: Magyar műsor. 20.50: Orosz lemezek. 21.35: Rádiózenekar. 23.45: Magyar hírek. — Varsó. 13.30: Szalonzene. 14.10: Marek Weber lemezek. 16.45: Könnyű zene tenordalokkal. 20.30: Operalemezek. 21: Könnyű zene. 22: A szimfonikus népszerű hangverseny. 23.15: Kávéházi tánczene.

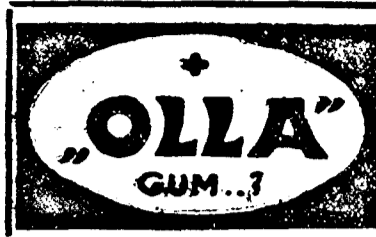
Kezdődik a palesztinai utazások ideje!

Vegye igénybe a pontos és kényelmes S. M. R. (Serviciul Maritim Roman) hajókat.

Csoportoknak jelentős kedvezmények!

Kérjen bővebb információt az indulásokról és viteldijakról a S. M. R. képviselőjétől:

Künstler utazási és vizumirodától
Arad, Bul. Reg. Maria 24.

Orvosi tanács!
Ne legénykedj „OLLA” nélkül, ne végy utánzatokat!

3588

KÖNYVEK

Ruth és a harmadik birodalom. Lili Körber könyve az első, amely művészi regény keretében összefoglalja a németországi eseményeket. Eppen ezért nem lehet „csak” riportregénynek minősíteni. Gompertz Ruth színész életét annyi elevenességgel tárja elénk, hogy Ruth törekény alakját sckáig, nagyon sokáig nem feledjük el a regény olvasta után. És állásfoglalás ez a könyv. Bátor és nemes állásfoglalás mindazokban a kérdésekben, amelyekben Európa legnagyobb szellemei már kimondták ítéletüket. A fordítás nehéz és felelősségteljes munkáját Gergely Janka végezte. Kosmos-kiadás, méltó folytatása a többi Kosmos-könyveknek (Ehrenburg: Lasik Roitschwanz, Ebermayer: Az ifjúság élni akar, Dos Passos: 42. szélességi fok) 350 oldal, fehér papíron, egész vászonkötésben 100 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál: Cluj. Kérje a Kosmos-könyvek jegyzékét.

Karinty Frigyes: 100 új humoreszk. A méltán legnépszerűbb, mert legeredetibb és legsokoldalúbb magyar írók új humoreszk-gyűjteménye. Az ötletek felrepiúnek, villannak és eltűnnek, mint a buborék és mégis mélyebb nyomokat hagynak és tartósabb emlékké válnak sok sulyosan fogalmazott gondolatnál, mert a színpokák, amelyeknek a felületén a szivárvány szabályos félköre uszik, megannyi világ, amiben a két ég tükröződik minden, ami ég alatt és nap alatt örömmünk és bánatunk ezen a földi sárteken. A könyv kapható füzve 60, kötve 90 lej a Nyugat kiadásában. — A Nyugat másik könyvnapján szencziója Babits: Az európai irodalom története, 320 oldal, 100 illusztráció. Aranyozott egészvászonkötés, Előfizetés 96 lej. Könyvnap után 144 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál: Cluj. Kérje a Nyugat-könyvek jegyzékét.

Senki földje, Guido da Verona az új olasz irodalom egyik legkiemelkedőbb alakja. Forró levegője, nagy feszültséggel, lüktető menettel perog, mégis mélyen járó, kitűnő regényei közül a „Senki földje” a legérdekesebb, legértékesebb, 200 oldalon, díszes vászonkötésben, a korábbi 228 lej helyett most 54 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál: Cluj. Kérje az Atheneum sorozatos jegyzékét.

A szerkesztésért:
Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés 20 lej. Minden további ára 10 szóig csupán 20 lej. :: szó 2 lej. ::
Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

ELLÁTÁS.

1—2 diákok teljes ellátásra gondos felügyelettel elvállalok, a liceummal szemben: Bulev. Carol 81., I. emelet 4. aító. 8250

LAKÁS.

KIADÓ a vagongyár mögötti tisztviselőtelepen Mátasari-u. 84. számú emeletes villában egy 8 szobás parkettás, fűrdőszobás földszinti saroklakás. 8870

Háromszoba, fűrdőszoba szobnalra kiadó S.r. Simeon Bálint 3. Félvilágosítás: Schwartz, Str. Eminescu 20. 3901

PONTOSAN fizető tisztviselő keres 3 szobás lakást mérsékelt áron belvárosban, nem a rácvárosban. Cimeket az Aradi Közlöny kiadójában kérek. 3894

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Ures vas- és fahordók eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában.

FIGYELEM: Börgarnitúrák 5000 lejtő, csereznyebédít. uriszoba, fehér konyha 1800 le, Singer varrógépek, fehér előszoba fal 500 lejtől, csillárok 1200, fali órák, márkás zongorák és hegedűk, hálószobák 8500-tól, szönyegek, 6 es 12 személyes ezüst, írógép, schöberli fote, vitrinek, konyhaszekrények, Meidinger-kályhák stb. — Zálogtárgyakra a legmagasabb összegeket csak az általunk képviselt tlmisoarai zálogház folyósítja. Meghosszabbításokat legolcsóbban vállalunk „COMISIO” biz. üzlet Bul. Reg. Maria 13. Dácia mellett.

Egy kis Wertheim kassza

Jó állapotban megvételre kerestetik

Cimeket az Aradi Közlöny kiadójába kérjük leadni.

Aranyat, ezüstöt legmagasabb napi áron veszünk. COMISIO biz. üzlet. Bul. Reg. Maria 13.

Tigris lilium és vérpiros tulipán, virághagymák kiültetési ideje itt van. Virágzóképes hagymákat szállít: 3882
SZABÓ kertészet, Páncota.

TISZTA MOSOTI RONGYOT gépek tisztítására kisebb tételben keresünk megvételre. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 100

INGATLAN.

VENNÉK 40—60 hold prima szántót Arad határában. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 3902

KÜLÖNFÉLÉK.

ELVESZETT egy osomó kulcs a törvényesék és pénzügyi palota utvonatán. Megtaláló sziveskedjen az Aradi Közlöny kiadójába jutalom ellenében leadni. 8903